Št. 16 Poštnina poračunjena (Conto corrente con la posta) **V Trstu, v torek, 19. januarja 1926.** Posamezna številka 20 stot. **Letnik LI**

List izhaja vsak dan zjutraj [illegible] mesečno L 19.50, pol leta L [illegible] L 6.50 več. Posamezne številke [illegible] upravništvo: v Trstu, ulica S. Francesco [illegible] Last, založba in tisk Tiskarne Edinost. Odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

EDINOST

Oglasi trgovcev in obrtnikov: po 50 stot., osmrtnice, zahvale, poslana in vabila po L 1.20, oglasi denarnih zavodov po L 2.— za mm prostora v širokosti ene kolone (72 mm). Mali oglasi: po 30 stot. za besedo, najmanj pa L 3. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, naročnina oglasi in reklamacije pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Romunska afera

Novo leto je prineslo povojni srednji Evropi dve senzaciji, ki sta imeli glasan odmev ne samo v Evropi, temveč tudi izven našega dela sveta. V ospredju stoji seveda madžarska afera ponarejanja bankovcev drugih držav, afera, ki jo je tisk ne samo po tej aferi neposredno oškodovanih, temveč tudi skoro vseh drugih državah označil kot največji škandal, s katerim se je kdaj omadeževala kaka država v času mirnega mednarodnega sožitja. O posledicah, ki jih bo imelo ponarejanje bankovcev drugih držav za Madžarsko, se ne more reči še nič gotovega. Vendar pa je sedaj že precej jasno, da se je diplomaciji posrečilo omejiti ta brezprimerni incident, tako da ne bo izzval nevarnejših mednarodnih zapletljajev. Drugo vprašanje pa je seveda, ali bo budimpeštanske imperijalistične magnate prepričal ta grenki pouk, da morajo kreniti na druga pota, ako hočejo oprati neopisljivo sramoto, s katero so se omazali pred vsem kulturnim svetom. Jasno je, da se brez takega korenitega preobrata v Budimpešti ne more govoriti o napredku v konsolidaciji miru v srednji Evropi.

Druga senzacija, o kateri smo tudi že obširno poročali, je romunska afera, ki je nastala s tem, da se je prestolonaslednik Karol odpovedal prestolonasledništvu. Vesti, ki se širijo o tej zadevi, so najrazličnejše. Medtem ko se na eni strani predstavlja princ Karol kot človek, ki je hlepel po diktaturi, katero bi ostvaril s pomočjo armade, se razlaga njegov odstop na drugi strani kot posledica dogodkov kočljive narave, ki so se dikali njegovega družinskega življenja in katerim sta morala kralj in [illegible] konec.

Naj bo glede pravih vzrokov te romunske [illegible], dejstvo je, da je povzročil ta dogodek v Romuniji globoko politično krizo. Kakor vse kaže, je položaj, ki ga je ustvaril še daleč od svoje likvidacije.

Diplomatski in politični krogi sledijo z veliko pažnjo dogodkom na Romunskem, dočim komentira tisk ta dogodek na najrazličnejše načine.

Abdikacija prestolonaslednika Karla je ustvarila celo vrsto važnih problemov, ki jih je treba rešiti. Najprej je bilo treba postaviti regenta, ki bi opravljal funkcije kralja v slučaju, ko bi bilo to potrebno. Kralj je imenoval za regente trojico oseb. To imenovanje pa je izzvalo resne spore med kraljem in nekaterimi opozicijskimi skupinami. Na seji kronskega sveta je bilo določeno, da pride imenovanje regentov pred parlament šele tedaj, ko se vsaj nekoliko pomiri razburjenje med nekaterimi skupinami. V opozicijskih vrstah pa traja dalje veliko nezadovoljstvo in opozicija trdi odločno, da je bila že od začetka nasprotna temu imenovanju. Da bi se izognila vsem eventualnim obvezam za bodočnost napram temu regentstvu, ni hotela glasovati za tozadevni zakon. Vsi poizkusi kralja, da bi prisilil opozicijonalne skupine, da bi privolile v imenovano regentstvo, so bili brezuspešni. Vsi kraljevi načrti so ostali brez rešitve. Opozicija je najodločnejše odbila tudi glasovanje za zakon, ki določuje princa Mihaela — mladoletnega sina odstopivšega prestolonaslednika — za bodočega prestolonaslednika. Istotako je opozicija odklonila predlog, da se spremeni statut kraljeve hiše. Vlada je — da prepreči nerede — uvedla cenzuro v vseh pokrajinah. V Bukareštu so bili poklicani vsi glavni uredniki listov in jim je bilo naloženo, naj prenehajo pisati o tej stvari.

Med tem pa to vprašanje živo zanima vso široko javnost. Predsednik vlade Bratianu je izdal uraden komunike, v katerem pravi, da abdikacija prestolonaslednika Karla nima nikakega političnega značaja, marveč privatnega. Razen tega naglaša komunike, da so popolnoma neosnovane in lažnive govorice, ki se širijo v opozicijskih krogih, da je namreč kralj kriv abdikacije princa Karla. Vsa krivda da je v sentimentalizmu bivšega prestolonaslednika. Opozicija pa, seveda, ne veruje v ta zatrdila in se načelniki skupin odkrito čudijo kralju, da noče razkriti pravih vzrokov te princeve abdikacije.

Toda kraj vseh teh verzij, ki krožijo o tej stvari, se je posrečilo princu Karlu, da je uresničil načrt, da se reši dolžnosti, katera ga je ozko vezala z vso Romunijo. Po 7. členu statuta kraljeve hiše je princ Karol s svojo abdikacijo izgubil pravico do prestola, pravico člana kraljeve hiše, politične pravice in vojaške časti. Izbrisan je tudi iz liste članov senata. S tem je za vedno izgubil pravico, da bi vstopil v kako politično akcijo v deželi. Parlament je tudi sklenil zakon o njegovi eventuelni povrnitvi v deželo v zmislu, da se princ more povrniti šele po desetih letih, a še to, če mu dovolita regentstvo in vlada, ali pa kralj sam.

Med tem se je princ Karol odločil, da se nastani v Milanu. Od svoje žene se ne more ločiti, ker ona ni privolila v to. Z ozirom na to je sprejet zakon, ki določa, da ne bo princu Karlu priznana v Romuniji nobena ločitev zakona, če je bila sklenjena v inozemstvu.

Mussolini diktira pogoje
za povratek aventincev v zbornico

RIM, 17. Kakor je bilo včeraj sklenjeno, se je zbornica sestala k seji danes ob 15. Po prečitanju zapisnika včerajšnje seje se je zglasil k besedi prvi minister Mussolini ter je izvajal naslednje:

Kar se je dogodilo včeraj v tej zbornici, je v resnici nezaslišano ter popolnoma opravičuje naše ogorčenje. Medtem ko smo proslavljali včeraj spomin prve italijanske kraljice matere, ki je najgloblje ljubila fašizem in ki je bila ravnotako globoko ljubljena od fašizma, se je skupina aventincev na tiho prikradla v to zbornico. Računajoč na naše žalovanje je menila, da bo ostala nekaznovana. Spričo tega poskusa moramo enkrat za vselej določiti naše neizprosne pogoje, ki veljajo za povratek aventincev v zbornico.

Sleherni aventinec, ki se hoče povrniti v zbornico in biti tukaj toleriran, mora 1.) slovesno in javno priznati dovršeno dejstvo fašistovske revolucije, ki je že postala režim, kateri je v temeljih izpremenil ustavo italijanske države Radi tega je sleherna opozicija politično nekoristna, zgodovinsko absurdna in je razumljiva le pri onih, ki živijo onstran državnih mej. (Aplavzi). 2.) Nič manj slovesno in javno mora priznati, da se je škandalozna aventinska kampanja žalostno izjalovila, kajti nikoli ni obstojalo nikako moralno vprašanje, ki bi zadevalo vlado ali stranko. (Ministri in poslanci vstanejo ter vzklikajo: Živjo Mussolini).

3.) Slovesno in javno mora ločiti svojo odgovornost od onih, ki onstran državnih mej nadaljujejo protifašistovsko agitacijo.

Šele po sprejemu teh pogojev morejo aventinci računati na našo strpnost in se povrniti v to zbornico. Če tega ne sprejmejo, ne bodo nikoli prestopili praga zbornice, dokler sem jaz tukaj. («Živjo vodja!» vzklikajo poslanci).

Nato je zborнični predsednik sporočil zbornici, da je Nj. Vel. kralj z dekretom od 3. t. m. imenoval Mussolinija za prvega ministra, državnega tajnika zunanjih zadev, vojne, mornarice in zrakoplovbe.

On. Ferretti je predlagal, da se zbornica sestane k seji v četrtek 21. t. m. Predlog je bil odobren.

Predsednik je naznanil poslancem, da bodo tudi uradi sklicani za četrtek 21. t. m. Proučevali bodo med drugim tudi med Veliko Britanijo in Italijo sklenjeno pogodbo glede odstopa Giube Italiji.

Seja je bila zaključena ob 16.15. Ko je prvi minister zapustil zbornico, so ga fašisti burno aklamirali.

RIM, 18. Danes predpoldne je bil v zbornici razdeljen načrt, ki se tiče reorganizacije vojske. Načrt bodo proučevali zborнični uradi v četrtek.

popoldne se bo komisija spet sestala. Računajo, da bo do večera dovršila svoje delo. V takem slučaju bi poslanec Lamoureux lahko predložil svoj referat v sredo in tozadevna razprava bi se končala v četrtek ali petek.

Izpremembe v sovjetskih vodilnih krogih

MOSKVA, 18. Predsedništvo osrednjega izvršilnega odbora ZSSR je sklenilo izvršiti važne izpremembe v sovjetskih vodilnih krogih. Kamenev, dosedanji predsednik delovnega in obrambnega sveta ter podpredsednik sveta ljudskih komisarjev, je bil imenovan za komisarja zunanje trgovine. Rudzutak, komisar za zračno plovbo, in komisar za prosveto sta bila dodeljena predsedništvu sveta ljudskih komisarjev. Rykov je bil imenovan za predsednika delovnega in obrambnega sveta. Izvršile se bodo baje še druge izpremembe.

Odgoditev razorožitvene konference
do vstopa Nemčije v Društvo narodov

LONDON, 18. Po poročilu «Daily Telegrapha» bo pripravljalna komisija za razorožitvena vprašanja pričetek svojega dela, ki je bil določen za 15. februarja, odgodila. Kot vzrok te odgoditve se navaja, da je treba počakati na vstop Nemčije v Društvo narodov in da je več držav izjavilo, da ne bo sprejelo nobenih obveznih dogovorov, dokler Rusija ne bo zastopana v razorožitveni komisiji.

Amerika in mednarodno razsodišče

WASHINGTON, 18. Predsednik zunanjega odbora v senatu senator Borah je pričel že dolgo napovedano kampanjo proti načrtu predsednika Coolidgea, ki se zavzema za sodelovanje Amerike pri mednarodnem razsodišču. Senator Borah je izjavil, da razsodišče ne more zasigurati mednarodnega miru, dokler ni kodificirano med narodno pravo. Poleg tega bi bilo ameriško stališče v mednarodnem razsodišču zelo težavno, ker bi bilo razmerje držav 7 : 1.

Ameriško oboroževanje

WASHINGTON, 18. Finančni odbor zbornice je pripoočil zvišanje proračuna za vojno mornarico v znesku 310 milijonov 420 tisoč dolarjev, t. j. za 16,456.000 dolarjev več nego lani.

Ameriško-italijanski dogovor
ratificiran v ameriški zbornici

PARIZ, 16. Brzojavka iz Washingtona zatrjuje, da je ameriška poslanska zbornica s 257 glasovi proti 133 ratificirala dogovor glede poravnave italijanskih vojnih dolgov. Predno stopi dogovor v veljavo, bo moral biti odobren tudi od senata in kongresa. Kakor pravi «United Press», prevladuje med senatorji naziranje, da se mora počakati izid italijansko-angleških pogajanj, nakar naj bi se še-le pričela v senatu razprava o sklenjenih dogovorih z Italijo.

Nasprotniki angleško-italijanskega dogovora pravijo, da bo ameriški senat glasoval proti ratifikaciji, ako bodo italijanski delegati v Londonu dosegli slabše uspehe kot v Ameriki.

Ukrajinsko vseučilišče na Poljskem

VARŠAVA, 18. Tu se je ustanovil organizacijski odbor za ustvaritev ukrajinskega vseučilišča. Ožji odbor obstoja iz 4 poljskih in 4 ukrajinskih vseučiliških profesorjev. Profesorski kolegij bodoče ukrajinske univerze bo štel 18 članov.

Avstrijsko-poljska pogajanja

VARŠAVA, 18. Prve dni prihodnjega tedna se bodo nadaljevala trgovinska pogajanja z Avstrijo na podlagi smernic, ki jih je podal dr. Ramek v svoji vladni izjavi.

Velik komunistični proces

LIPSKO, 18. Pred sodiščem za varstvo republike se vrši velik proces proti številnim bavarskim komunistom, ki so obtoženi veleizdaje in udeležbe pri tajnih vojaških organizacijah. Obtoženci se zagovarjajo le proti desničarskim strankam.

Nove aretacije v Rusiji

PARIZ, 18. Brzojavka iz Washingtoso oblasti, po odkritju monarhistične zarote v Ukrajini, izvršile te dni še druge aretacije zarotnikov v Tiflisu, Batumu, Kavkazu in Jekaterinodaru. Aretiranih je bilo 156 oseb, med katerimi je mnogo častnikov bivše carske vojske. Središče monarhistične propagande je bilo baje v Batumu. Pričakuje se še nadaljnih aretacij.

Pokolj črncev v belgijskem Kongu
Protestant umoril sto katoličanov

TURIN, 18. Direkciji salezijanskih misijonov je dospela včeraj iz Lakfurda v belgijskem Kongu pretresljiva vest, da je meseca novembra lanskega leta neki protestantski črnec pomoril v pobesnelosti iz verskih razlogov sto katoliških črncev, ker niso pustili, da bi jih bil on krstil.

Pokolj je izvršil v gozdu, ki leži kakih 80 km od Kimiame. Našli so tam 89 trupel.

Pred ustanovitvijo ekonomske Male antante
Živo zanimanje v Beogradu in v Pragi

BEOGRAD, 18. (Izv.) Iz Prage poročajo, da dobiva češkoslovaški načrt za ustanovitev gospodarske Male antante vedno več pristašev tako med jugoslovenskimi kakor tudi med češkoslovaškimi industrijskimi krogi.

S. Radića shod v Subotici

BEOGRAD, 18. (Izv.) Dopoldne se je vrnil v Beograd S. Radić. Prosvetni minister je imel včeraj shod v Subotici, na katerem je nastopil z obširnim govorom.

Shod SDS v Ljubljani
Liberalnost Jugoslavije napram nar. manjšinam

LJUBLJANA, 18. (Izv.) Včeraj dopoldne se je vršil v Sokolskem domu na Taboru velik shod SDS, katerega se je udeležilo kakih 7000 oseb, ki so načelnika stranke Pribičevića ob njegovem prihodu navdušeno pozdravljale. Shod je otvoril nar. poslanec dr. Žerjav, za predsednika shoda je bil izvoljen doktor Albert Kramer.

Na shodu je nastopil kot glavni govornik Svetozar Pribičević, ki je povdarjal, da je Ljubljana najbolj iskreno jugoslovensko mesto Jugoslavije, ter naglašal, da so bili samostojni demokrati vedno zastopniki upravne dekoncentracije. Govornik se je bavil tudi s vprašanjem koroških Slovencev ter opozoril, da ni nobena sosedna država v prosvetni politiki napram narodnim manjšinam tako liberalna, kakor je Jugoslavija.

Spominjajoč se slovanske narodne manjšine v Italiji je Pribičević ugotovil, da ne morejo priti tamošnji Slovenci in Hrvati do takih pravic za svoj kulturni in nacijonalni razvoj, kakršne so zagotovljene narodnim manjšinam v Jugoslaviji.

Nato se je načelnik SDS bavil s prosvetnimi razmerami v Jugoslaviji. Govoril je tudi o finančnem problemu Jugoslavije, v sedanjih redukcijah uradnikov, o potrebi zakona za izenačenje davkov, potem o razmerju med radikali in radićevci ter končal s konstatacijo, da je SDS v Jugoslaviji edina stranka, ki ima v svoji sredi zastopnike vseh treh plemen jugoslovenskega naroda, ki ni plemenska ne verska in ki je poleg tega najradikalnejša stranka z ozirom na svoj socijalni, gospodarski in kulturni program.

Za Pribičevićem so govorili dr. Ivan Juriša v imenu zagrebške organizacije samostojnih demokratov, inž. Milosavčić za beograjsko organizacijo stranke ter poslanec južne Srbije v nar. skupščini Gligorije Božović.

Po shodu so se zborovalci uvrstili v sprevod, v katerem so nesli Pribičevića na ramenih do ljubljanske kazine, kjer se je strankin načelnik zahvalil raz balkona za manifestacijo. Potem se je v kazini vršil banket.

Telefonski promet med Jesenicami, Trstom in Gorico

BEOGRAD, 18. (Izv.) Po naredbi ministra za pošto in brzojav se otvori direktni telefonski promet med Jesenicami, Trstom in Gorico. Razgovori bodo po 1.70 franka.

Strahovit dan v Beogradu

BEOGRAD, 18. Skozi 26 ur je bil Beograd odrezan od vsega sveta. Po mestu je razsajala silovito mrzla burja (košava), ki je od časa do časa dosegala brzino 30 m na sekundo. Telefonski in brzojavni promet, pa tudi brezžična zveza, vse je bilo popolnoma prekinjeno. Vse ulice so oledenele, tako da je bilo skoraj nemogoče jih pasirati. Dogodilo se je mnogo nesreč. Brezbroj šip je razbitih, mnogo dimnikov se je podrlo, na trgovinah so razbite ali odnešene table, telefonske in električne žice potrgane. V soboto je bil Beograd deloma v temi. Na topčiderskem brdu je burja izruvala mnogo dreves. Na Savi in na Donavi so morali ustaviti promet, nekaj tovornih čolnov in ladja Feniks je potonilo. Pri Pančevu sta zadeli dve potniški ladji ter se močno poškodovali. Železniški promet med Zemunom in Beogradom je bil več ur popolnoma prekinjen. Škoda, ki jo je napravila košava, je ogromna. Včeraj je veter znatno popustil.

Briandova prizadevanja za razčiščenje položaja

PARIZ, 18. Ministrski predsednik Briand se je odločil, da kar najhitreje razčisti položaj, ki je nastal po zadnjih sklepih finančne komisije, katera je v glavnem zavrnila Doumerjeve načrte za ozdravljenje državnih financ. Javno mnenje ne sme ostati še nadalje v negotovosti glede posledic, ki jih lahko porodi zadržanje fin. komisije; tako je Briandovo mnenje.

Finančna komisija bo nadaljevala proučevanje Doumerjevega načrta

V petek se je komisija spet sestala. Odobrila je Lamoreuxjevo poročilo, s katerim zborнična komisija predlaga vladi, naj predloži nov finančni načrt, ki bi bil zgrajen na podlagi kartelovega protipredloga. Ko je član komisije Malvy obvestil o tem sklepu Brianda, se je ta skupno z Doumerjem takoj podal k finančni komisiji. Tekom razprave sta oba z vso vnemo prepričevala finančno komisijo, naj bi ne predložila zbornici v razpravo Lamoureuxjevega poročila ter sta izjavila, da je vlada pripravljena sodelovati s komisijo, da se sporazumno spopolni in popravi vladin načrt.

Ministrski predsednik in finančni minister sta nato odšla, komisija pa je še nadalje razpravljala. Seja je bila zaključena ob 21. uri, ko se je komisija odločila, da bo nadaljevala proučevanje Doumerjevega načrta.

Vsled tega je zbornica sklenila, da se sestane šele v torek. Kot se splošno domneva, je pripisovati ta sklep finančne komisije dejstvu, da so se med posameznimi člani komisije in vlade vršili in se še vrše jako živahni razgovori.

PARIZ, 18. Po spretni Briandovi potezi se je v petek zdelo, da je prišlo med vlado in finančno komisijo do resničnega sporazuma. Danes pa se širijo spet drugačni glasovi. Večina kartelistov se je v finančni komisiji spet z vso odločnostjo postavila proti znanemu čl. 13. Doumerjevega načrta, s katerim se uvaja poseben davek na plačilne zneske.

Vendar pa je finančna komisija v soboto in včeraj nadaljevala svoje delo. Odobrila je prvih 25 členov kartelovega protipredloga in razpravljala tudi o nekaterih členih vladnega načrta. Danes

Demonstracije v Pekingu
Kitajci protestirajo proti vojaškemu vmešavanju Japoncev

PARIZ, 18. Iz Šanghaja prihaja brzojavna vest, da je desettisoč dijakov vprizorilo po pekinskih ulicah živahno demonstracijo, kot protest proti vojaškemu vmešavanju Japoncev v Mandžuriji.

Policija je še pravočasno posegla vmes ter preprečila izgrede demonstrantov proti japonskim podanikom in njih imetju. Prišlo je tudi do spopadov med razburjeno množico in policijo ter je nekaj oseb ranjenih. Močni vojaški oddelki so zasedli vse ulice, ki vodijo k inozemskim poslaništvom.

Red je bil spet vzpostavljen.

Dijaki so baje poslali vladi resolucijo, v kateri zahtevajo, da poda začasni predsednik Tuan-Ki-Hui takoj odstavko. Vlada pa je resolucijo zavrnila.

Madžarska vlada
na razpotju
Govorice o uvedbi diktature

BUDIMPEŠTA, 18. V političnih krogih se širijo sedaj razne kombinacije o bodoči vladni politiki. Tako so se razširile v vladnih strankah vesti o uvedbi diktature, kar je zbudilo v političnih javnosti mnogo pozornosti. Liberalni člani vladne večine so se zaradi tega čutili prisiljene, demantirati vse te vesti.

Komuniké o današnji seji izvršilnega odbora socijalno demokratske parlamentarne frakcije vsebuje sklep, da se ne bo udeležila konference klubovih načelnikov, ker stoji frakcija odločno na stališču, da se še niso izsledili pravi krivci ter intelektualni povzročitelji ponarejevalne afere in da je tudi njeno politično ozadje še nerazčiščeno.

«Pesti Hirlap» poroča iz Haaga: Jurij Mankovisz je v ječi obolel ter so ga prepeljali v bolnico. Aristed Jankovics je imenoval za svojega zagovornika bratislavskega odvetnika dr. Katono. Izjavil je, da se je peljal pri svojem odhodu iz Budimpešte na kolodvor z Nadossyjevim avtomobilom. Spremljal ga je sluga princa Windischgraetza Kovacs. Mankovisz je poslal več pisem madžarskemu poslaništvu v Haagu, v katerih je prosil, naj se mu določi zagovornik. V zadnjih dneh se je obnašal tako, kakor da ne bi bil pri zdravi pameti.

Nemčija povabljena na londonsko trgovinsko konferenco

BERLIN, 18. Vlada je dobila povabilo k udeležbi dvanajstega zasedanja mednarodne parlamentarne trgovinske konference, ki se prične 26. maja v Londonu. Na konferenci se bo razpravljalo predvsem o vprašanju obtoka mednarodnega kapitala in o vprašanju reške paroplovbe v Srednji Evropi. Konference se udeleži 40 držav.

Izpremembe v turški vladi

ANGORA, 18. Carigrajski poslanec Bahiš-beg je bil imenovan za ministra javnih del.

Novi predsednik Nikaragve

MANAGUA, 18. Emilij Chamorré je bil izvoljen za predsednika nikaraguajske republike. Prejšnji predsednik Carlos Solorzano je bil namreč podal ostavko.

Huda vročina v Argentiniji

BUENOS AIRES, 18. Poletje se je v Argentiniji pričelo v znamenju izvanredne vročine. Posebno huda je vročina v Chacu ter v pokrajinah Tucumas in Santiago del Estero. Toplomer kaže okrog 40 stopinj in je mnoge zadela solnčarica. Po nekaterih krajih je radi velike suše ves pridelek uničen.

Portugalski vojni dolg
napram Angliji

LONDON, 18. Iz Lisbone poročajo, da je bila te dni sestavljena posebna delegacija, ki se bo podala v London, da prične pogajanja za poravnavo portugalskega vojnega dolga napram Angliji. Odpotovala bo takoj, ko bodo pogajanja med Italijo in Vel. Britanijo končana. Za načelnika delegacije je bil imenovan Alfons Costa.

Ameriško približanje k Društvu narodov

ŽENEVA, 18. Vlada Zedinjenih držav je poslala glavnemu tajništvu Društva narodov noto, v kateri sporoča, da bo v bodoče izročila vse svoje pogodbe Društvu narodov v objavo. Zedinjene države niso včlanjene pri Društvu narodov, ne gre v tem slučaju za registracijo v smislu čl. 18. statutov Društva narodov. Društvo narodov ne more sedaj kontrolirati samo še pogodb, ki jih sklepajo Rusija, Turčija, Mehika, Afganistan in Ekvador.

Angleško odlikovanje Einsteina

LONDON, 18. Kraljevski astronomski zavod je odlikoval profesorja Einsteina z zlato medaljo.

Izredna zima na ligurski obali

Ogromna škoda na vrtnih nasadih

GENOVA, 18. Čeravno je sneg prenehal, traja hud mraz nadalje. Vlaki, posebno oni iz Milana, prihajajo z veliko zamudo. Danes zjutraj je bil v bližini Galleria Mazzini najden neki starberač v nezavestnem stanju. Tekom noči je popolnoma zmrznil. Bil je prenešen v bolnico, kjer je kmalu nato izdihnil.

Iz Bordighere poročajo, da sta mraz in led povzročila ogromno škodo vrtnim nasadom. Tudi v San Remu je zaznamovati velika škoda na nasadih. V Nizzi Marittimi so radi velikega mraza razpočile mnoge vodne cevi.

Izredno huda zima je popolnoma uničila cvetličnjake ob francoski rivijeri.

ASTI, 18. V dolini Asti sneži neprestano že tretji dan. Temperatura pada. Ponoči je toplomer kazal 12 stopinj pod ničlo.

Zima na Francoskem

PARIZ, 18. Slabo vreme razsaja skoro po vsem Francoskem. V Chalon-sur-Saone pokriva tla 20 cm debela plast snega. V nekaterih krajih je radi snega promet zaustavljen. Mraz je izredno hud. Veliko število korijer je moralo radi visokega snega ostati visoko v Alpah. Več vasi v vzhodnih Pirenejah je popolnoma izoliranih; dohod k tem vasem je nemogoč, prebivalcem pa primanjkuje živeža. V pinouških rudnikih so ostali ravnatelj in mnogi rudarji blokirani radi debele plasti snega, a so dobro preskrbljeni z živežem, ki jim bi zadostoval za dva meseca. Po mnogih progah v tisti pokrajini vlaki več dni ne bodo vozili, ker je 1 meter debela snežna plast popolnoma zledenela. Poročajo, da je več ljudi zmrznilo. V Chamberyu je zapadlo 30 cm snega. V Parizu pa pada sneg z dežjem.

Politične vesti

DRŽAVNI DOLG ČEHOSLOVAŠKE

Ravnatelj obrtne banke v Pragi R. Pilát je imel nedavno v industrijskem klubu predavanje o državnih čehoslovaških dolgovih, o njihovem postanku in razpodelitvi. Čehoslovaški dolgovi se morejo po njih postanku razdeliti na tri glavne kategorije: 1.) Na dolgove, nastale z izmeno denarja. 2.) Na dolgove, najete za republiko direktno. 3.) Na dolgove, naložene z mirovnimi pogodbami Čehoslovaški. Dolg se navadno razdeljuje na notranjega, na inozemskega v tujem denarju in na dolg, ki ga je Čehoslovaška prevzela od bivše Avstro-Ogrske.

ITALIJANSKI TISK O VSTOPU POLJSKE V DRUŠTVO NARODOV

Poleg francoskih listov so nastopili tudi nekateri italijanski listi s predlogom, da se Poljski določi mesto v Društvu narodov. Tako je poluradni dnevnik italijanskega ministrstva za vnanje stvari «Italia» objavil članek, posvečen temu vprašanju, ali naj Poljska postane članica Sveta Društva narodov ali ne. «Italia» pripominja, da je rusko-turška politika povsem vidno nasprotna politiki Društva narodov ter pridodaje: «Nova orijentacija ruske politike direktno zahteva soudeležbo Poljske v Svetu Društva narodov ne samo zato, ker bo Poljska zastopala v Svetu slovanski svet, ampak tudi v zagotovitev mirovnega ravnotežja. Italija, ki stalno sodeluje za utrditev miru, želi celo, da Poljska vstopi v Svet, ker bo to eden važnih mirovnih elementov.» Tudi «Giornale d'Italia» posveča svojo pažnjo vstopu Poljske v Svet Društva narodov. Piše: «Po vstopu Nemcev v Svet, bi bilo primerno, da ena slovanskih držav, Rusija ali Poljska, zavzame stalno mesto poleg petorice velesil. Ogromna Rusija ne more — z ozirom na svojo finančno politiko in svojo civilizacijo, ki je preveč orijentalna — dobro zastopati slovanskih interesov, ki so večinoma v zvezi z zapadom. Poljska s svojimi 30 milijoni prebivalcev, ki je nekako središče manjših slovanskih držav, a nam najbližja s svojo stoletno civilizacijo, pa je prej usposobljena za zaščito interesov slovanskega sveta».

POMEMBNA IZJAVA Z OZIROM NA MADŽARSKO FALSIFIKATORSKO AFERO

Dunajski dopisnik londonskega lista «Times» je skušal predstavljati Čehoslovaško kot zainteresiranega sovražnika Madžarske. Z ozirom na ta poizkus je doznala «Prager Presse» iz kompetentnega vira, da Čehoslovaška ni doslej še nikakor intervenirala radi falsifikatorske afere na Madžarskem, ker pričakuje uspehe aretacij in preiskave. Tudi ni Čehoslovaška storila še ničesar, da bi sklonila Francijo ali države Malega sporazuma h kaki intervenciji. Ako pa Čehoslovaška pri vsem svojem rezerviranem stališču pazljivo zasleduje razvoj preiskave v madžarski aferi, se dogaja to radi potrebe zdravih odnošajev napram madžarskemu sosedu in moralnega ozdravljenja srednjeevropskih razmer. Pa tudi radi zveze sedanje afere z falsifikatornimi aferami z leta 1920. in 1922., s katerimi je bila Čehoslovaška oškodovana, ker je bilo v Madžarski potvorjenih čehoslovaških novčanic v vrednosti nad 30 milijonov češkin kron. V sedanji aferi je bila ugotovljena krivda oseb, ki so sodelovale na nji. Tako n. pr. profesor Meszaros in policijski šef Nadossy. Vez tedanjih falsifikatorskih afer s sedanjo se bo seveda podrobno preiskovala, toda kaže se stremljenje, da se to izvrši v sporazumu in skupno z madžarsko vlado. Skoro gotovo je, da ta stvar ne izzove nikakega mednarodnega zapletljaja.

Tako sporoča poluradno glasilo čehoslovaškega ministra za vnanje stvari. Tu moramo pripomniti, da zadnje vesti iz Budimpešte trdijo, da glavni krivec madžarskega škandala je — policijski šef Nadossy! On da je dal pobudo za to senzacijonalno potvarjanje inozemskih novčanic. On da je tudi zapeljal princa Windischgraetza k temu zločinskemu početju. Ugotovljeno da je tudi, da je imel Nadossy že dolgo sestanke z Windischgraetzom na stanovanju tega poslednjega. V tem je ravno senzacijonalnost te afere — v kolikor ni strahovita že sama po sebi — da je ravno funkcijonar, ki naj bi skrbel za zakonitost in red v državi in ki naj bi izročal zločince roki pravice, sam navajal k temu strašnemu zločinu ter da je potem, ko je goljufija prišla na dan, skušal potlačiti vso stvar na ta način, da so on in njegovi organi poizkušali vse, da bi preiskovalnega sodnika zavedli na krive sledi ter da bi zločince odtegnili zasluženi kazni. Sedaj pa sedi Nadossy sam — pod ključem. Policijski šef, ki zavaja k državnim zločinom in izlaga svojo lastno državo sramoti pred vsem svetom: to je res svetovna senzacija v najhujsi smeri.

Glasom zadnjih vesti je prišlo do novih senzacijonalnih razkritij. Nad škofom Zadravcem je proglašen domači zapor. To bi bilo eno. Drugi novi dogodek je odstavitev generalnega ravnatelja madžarske poštne hranilnice Gabrijela Barossa. Tretji: proti glasovitemu poslancu Gömbösu je uvedeno sodno postopanje.

Suspendirani upravitelj peštanske hranilnice Baross je podal, ko je bil predložen dokazni materijal, senzacijonalno priznanje, glasom katerega je madžarska poštna hranilnica dajala zvezi strokovnih društev podporo milijarde kron, ki je bila potrebna za finansiranje ponarejevanja frankov. Načrti za falsifikate so prišli od generalnega štaba, državna tiskarna je posodila potrebne stroje, kliše je bil izdelan v kartografskem zavodu, glavni šef policije je preskrbel še potrebne potne liste, falsifikate so razširjali aktivni častniki madžarske vojske, vojaški škof in državni tajnik ministrstva ver je falsifikatorje vzpodbujal, a uradniki min. za notranje stvari so jim omogočilo beg. Zasledovanje je pokazalo, da je vsa madžarska falsifikatorska afera finansirana od strani poštne hranilnice.

Taka so razkritja upravitelja poštne hranilnice. Kakor javljajo iz Budimpešte je minister trgovine odredil preiskavo v poštni hranilnici, ker je ugotovljeno, da je bil v tem zavodu odprt kredit, ki nasprotuje obstoječim odredbam in predpisom.

DNEVNE VESTI

Proslava našega jubileja

Naša jubilejna številka, s katero smo v nedeljo proslavili petdesetletnico obstoja in delovanja «Edinosti», je že v tisočih in tisočih izvodov med našim ljudstvom v mestih in na deželi. Uspeh, ki ga je dosegla naša nedeljska številka, je popoln. V Trstu se je naše občinstvo naravnost trgalo za to jubilejno izdanje «Edinosti». Vsa naklada, kar smo jo dali ta dan v promet, je bila v hipu razprodana. Iz nekaterih krajev nam poročajo celo, da so naši zavedni ljudje stali v dolgih vrstah, da ne zamudijo, da ne ostanejo brez te važne in pomembne številke svojega vodilnega glasila. Iste razveseljive vesti o uspehu nedeljske «Edinosti» nam prihajajo tudi z dežele.

Ta dejstva nas navdajajo z globokim zadoščenjem. Bil je to pravi plebiscit, pravo ljudsko glasovanje za «Edinost» in njeno delo. S čustvom globoke hvaležnosti napram našemu dobremu in zavednemu ljudstvu beležimo ta pojav, ki nam bo v mogočno moralno oporo v našem nadaljnem delu za to ljudstvo.

***

Uredništvo je prejelo povodom jubileja «Edinosti» številne čestitke, ki jih začenjamo v naslednjem objavljati:

Od mladih nog simpatično zasledujem vzorno delovanje «Edinosti», ki je dala zavetje marsikojemu članku iz moje omladinske dobe. Hvaležen, iskreno čestitam ob petdesetletnici.

Narodni poslanec dr. Žerjav.

***

Ob petdesetletnici velikega plodnega dela iskreno čestitam redakciji in listu.

Dr. Albert Kramer, direktor «Jutra».

***

K jubileju iskreno čestitajo člani ljubljanske sekcije Jugoslovenskega novinarskega udruženja.

Stanko Virant, predsednik.

***

Ob polstoletnici uspešnega in zaslužnega dela čestita tovarišici, želeč ji nadaljnji krepki razvoj.

«Jutro».

***

S ponosom gleda naša pevska družina na petdesetletno vztrajno in plodonosno delovanje našega edinega dnevnika. Izreka mu svojo zahvalo za moralno pomoč, katero je uživala od njega v dvajsetih letih svojega obstoja, ter mu prinaša svoje najiskrenejše čestitke, združene z nadami v čim mogočnejše njegovo uspevanje. — S pevskim pozdravom

Pevsko društvo «Ilirija».

***

Zveza Mladinskih društev v imenu vse organizirane omladine izraža glasilu naših teženj, ob priliki petdesetletnega jubileja, svoje iskrene čestitke.

Zveza Mladinskih Društev.

***

Glasilu, ki že petdeset let brani pravice našega ljudstva — «Naš glas», glasilo Udruženja slovanskih srednješolcev v Italiji — izraža tem potom iskrene čestitke.

«Naš glas».

(Dalje prih.)

Jubilejna številka „Edinosti"

Prejeli smo iz občinstva sledeči dopis.

Z veseljem in ponosom smo jemali v nedeljo slavnostno številko «Edinosti» v roke. Uživali smo s slastjo članek za člankom in težka bi bila sodba ,ko bi nas kdo vprašal, kaj nam je najbolj ugajalo. Kdor je le mogel, jo je prav gotovo do konca, vsaj površno pregledal. A mnogi smo se vračali še vedno k njej ter brali in brali in listali brez konca in kraja. Drugi zopet smo pili mrzlo juho in jedli še mrzlejšo večerjo. Kaj pa oni, ki so že ob 6. uri zjutraj čakali pred tiskarno, da izide list?!

Če si srečal prijatelja ali znanca, ni bilo drugega govora kot le o «Edinosti». Resni možaki in skrbne naše žene se niso sramovali priznati, da so se jim ulivale solze ko so brali toli lepo in pouka polno zgodovino. Hvaležni, prehvaležni smo uredništvu in upravi za ta neprecenljivi dar. Kakor mnogim drugim, se je godilo tudi meni, da sem namreč danes zjutraj začel z nova od kraja. A ko sem odložil list, sem se zamislil v ves ta trud in vso veliko skrb, ki sta bila potrebna, da smo mi imeli tolik užitek. — Ko sem čital da stane ta jubilejna številka v 15.000 izvodih preko 6000 Lit., sem si mislil, je li to prav, da ima list pri vsem trudu, še tako denarno izgubo. Če računamo, da se prodajo prav vse številke bo to prineslo komaj 3060 Lit. (brutto)....

Zato menim, da je naša — ne samo narodna, ampak tudi dolžnost poštenja, da temu kako opomoremo. Ne mislim, da bi zbirali kake doneske. To bi veličino slavnostnega dne le zmanjšalo, pač pa je dolžnost nas vseh, da kupimo vsaj par številk izdaje na boljšem papirju. In če bi slučajno ostalo kaj številk prve izdaje, da vsakdo kupi 5—10 štev. iste ter pošlje kakemu znancu na deželo. Te misli me navajajo in poln hvaležnosti in navdušenja jih objavljam javnosti, da jih uvažuje. G.

Posebno Izdanje Jubilejne Številke

Obljubili smo posebno izdanje številke na finejšem papirju. Ker pa smo sklenili dodati tudi članke, ki so morali izostati iz jubilejne številke in ki jih prinesemo v nedeljo, dalje ker nameravamo prirediti to izdanje v obliki bolj pripravni za hranjenje — v formatu ilustrovanih listov — se bo stvar nekoliko zavlekla, toda upamo, da bo še v tem tednu na razpolago našim čitateljem.

Prodajanje jubilejne številke

Poročajo nam, da v nedeljo mnogo naših ljudi ni moglo priti do «Edinosti», ker je bila že razprodana. Opozarjamo zato občinstvo in razprodajalce, da naklada te številke ni še izčrpana, tako da se lahko preskrbijo v naši tiskarni z novo zalogo. V upravništvu so na prodaj tudi posamezne številke.

SMRTNA KOSA

Z Opčin nam pišejo: V petek zvečer je umrla in včeraj, v nedeljo, smo tu pokopali gospodično Lucijo Furlanovo, uradnico pri «Singerju» v Trstu. Bila je gotovo najbolj narodno dekle na Opčinah. Udejstvovala se je v vseh naših društvih. Bila je cerkvena pevka in članica «Zvona», izmed najagilnejših in najzavednejših članic mladinskega društva «Prosveta», «Glasb. matice», «Ženskega Udruženja», požrtvovalna uradnica domače Posojilnice in hranilnice, sploh, kjer je bilo kaj narodnega dela, je bila Lucija Furlanova. V obče pa so jo ljubili in spoštovali vsi, ki so jo poznali, bila je tako dobra, da se lahko trdi, da ni imela sovražnikov. Kako smo jo vsi cenili in čislali je dokazal v nedeljo veličastni pogreb, katerega se je udeležilo, razen vseh Opencev, vse polno okoličanov. Sprevod je vodil preč. gosp. dekan Cink; pred hišo, v cerkvi in na pokopališču je pevsko društvo «Zvon» zapelo žalostinke. a zadnji poti jo je spremljala tudi proseška godba. Na grobu sta se v imenu «Zvona» in mlad. društva «Prosvete» poslovila predsednika obeh društev v zares ganljivih besedah.

Pokojni Luciji želimo, da bi v ljubljeni domači grudi sanjala srečo svojega ljudstva, ki ga je tako ljubila; preostalim pa izražamo iskreno sožalje.

— In zopet je posegla smrt v naše mlade vrste. Komaj 26 let star je podlegel kruti bolezni Anton Ferluga, doma z Grete.

Pokojnik je bil zelo priljubljen posebno v pevskih vrstah. Obdarjen s krasnim tenorskim glasom je sodeloval pri barkovljanski «Adriji», v zadnjem času pa v zboru «Glasbene matice.»

Bodi mu ohranjen trajen spomin, tako kruto prizadeti družini naše iskreno sožalje.

PREDAVANJA O SCHILLERJU NA TUKAJŠNJI UNIVERZI.

V sredo 20. t. m., ob 18. uri bo g. prof. Friedrich Sternberg pričel na tukajšnji trgovski univerzi, vrsto predavanj o nemškem pesniku Schillerju. Predavanja so javna in se bodo vršila v vel. dvorani «Principe Umberto». Nadaljevala se bodo vsako sredo ob isti uri.

ODREDBE TRŽAŠKE KVESTURE ZA PUSTNI ČAS.

V smislu ministrskih navodil in v smislu čl. 49 zakona za javno varstvo, je tržaški kvestor izdal za pustno dobo, od 17. t. m. do 16. februarja t. l., sledeče odredbe, ki se nanašajo na uporabo mask in na lučanje korjandol.

1) Prepovedano je nositi maske na ulicah, trgih, javnih lokalih, shajališčih in vseh takih krajih, ki so občinstvu dostopni. Le v izjemnih slučajih bo kvestura na tozadevno prošnjo lahko dovolila nošnjo mask na plesih in prireditvah v gledališčih in v drugih zaprtih prostorih; maske morajo biti dostojne ter se morajo maskirane osebe pripeljati v zaprtem vozilu.

Maskirane ali preoblečene osebe ne bodo smele nositi orožja ali drugega napadalnega orodja ter se bodo morale izkazati funkcijonarjem javne varnosti in policijskim agentom na vsako tozadevno zahtevo.

2) Prepovedano je lučati korjandole, serpentine in slično v javnih lokalih, shajališčih in drugih krajih, ki so občinstvu dostopni. Lučanje takih reči ne bo prepovedano na javnih cestah in na plesih, dokler se bo vršilo v gotovih dopustnih mejah.

Proti prekoračenju takih meja bodo organi javne varnosti takoj nastopili ter bodo krivci kaznovani v smislu čl. 475 kazenskega zakonika.

3) Prepovedano je razstreljevanje petard in drugih eksplozivnih kakor tudi vžigalnih snovi in kakršnesibodi priprave, ki bi znala povzročiti sličen efekt.

4) Prepovedana je raba brizgalk za dišave, tembolj pa uporabljanje drugih nadležnih in škodljivih tekočin.

Kršitelji teh odredb bodo takoj aretirani in predani nato sodniji

Funkcijonarjem, uradnikom in agentom javne varnosti je naloženo, da skrbijo za izvrševanje pričujoče odredbe.

Iz urada Pol. dr. „Edinost" v Trstu

Josip Konestabo - Pregarje: Vam je likvidirana dosmrtna pokojnina in tozadevna knjižica je bila poslana kr. delegaciji na Reki.

Josip Sov - Tatre: Na računskem dvoru v Rimu ni Vašega priziva.

Antonija vd. Karis - Sv. M. M. Sp.: Vam bo dostavljen v kratkem negativen odlok. Rok za priziv je 90 dni.

Josipina vd. Milič - M. Repen: Vam je priznana vojna pokojnina z dnem 24. 12. 1924, t. j. od dne smrti Vašega pok. soproga. Knjižica je na kr. zahladni delegaciji.

Frančiška vd. Lapel - Barkovlje: Zdi se, da oboljenje ni bilo kot posledica vojske. Dostavljen Vam l [illegible] odlok. Rekurira s [illegible] Corte dei Conti - [illegible] tih dni.

Vojnoodškodninska posredovanja

Gabršček Marija pok. Ivana - Tolmin-Zalog: Vaša vojna odškodnina bo izplačana. Pri tolminski komisiji za ugotovitev in likvidacijo vojne odškodnine se nahaja sedaj Vaš konkordat, ki ga mora ta komisija homologirati v korist dedičem in mladoletnim. Pospešite to homologacijo s prošnjo, da vrnejo akt čim prej, nakar dobite izplačilo. Znesek, ki Vam bo likvidiran, Vam javimo pismeno. Poz. številka 150272/278.

Šorli Alojzija - Tolmin 132: Izročeno nam posredovanje smo izvršili. Stvar je zelo zamotana in bo težko doseči takojšnjo likvidacijo. Korake, ki jih morate napraviti v Tolminu pri sodniji in vojnoodškodninski komisiji, Vam sporočimo pismeno. Pozicijska št. 109893 in 148956.

Rokodelsko bralno društvo - Tolmin. Do sedaj še nismo mogli najti akta, ki ste ga poslali na finančno intendanco. Bomo še nadaljevali delo.

Krohaje Alojzija - Čezsoča 74. Kljub vztrajnemu in ponovnemu izsledovanju pri Zveznem kreditnem zavodu, sekcija Trsta, nismo dosedaj dobili še končnih in zanesljivih informacij. Potrpite še par dni, da nadaljujemo iskanje. **Tajništvo.**

Društvene vesti

— **Pevsko društvo «Ilirija»** naznanja svojim rednim in podpornim članom, da se bo vršil v nedeljo 24. t. m. XX. redni občni zbor društva ob 10. uri v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1) čitanje zapisnika; 2) tajniško poročilo, 3) blagajniško poročilo, 4) poročilo preglednikov, 5) volitve, 6) slučajnosti. Odbor.

— **Pevci in pevke, ki nameravajo sodelovati pri koncertu, naj se danes gotovo udeleže vaje (ob 20.15)**

SPORT

Sportni dogodki pretekle nedelje

SPORTNI DOGODKI PRETEKLE NEDE-LJE

Nogometne prvenstvene tekme

Izidi VIII. nedelje:

I. Divizija:

Prosveta-Zarja: 4-0, Gorica-Sparta: 2-0 (forfait Sparta), Adria-Volga: 1-0 (prekinjena radi slabega stanja igrišča.

II. Divizija.

Tommaseo-Magdalena: 2-0 (forfait Magdalena), Zarja-Adria: 2-2, Prosek-Grad: 2-0 (forfait Grad), Jadran-Primorje: 5-3.

REDOVANJE:

I. divizije:							
Obzor	5	4	1	—	15	1	9
Adria	5	3	2	—	13	5	8
Gorica	5	2	2	1	6	5	6
Prosveta	5	2	1	2	12	6	5
Zarja	5	2	—	3	7	11	4
Volga	4	1	—	3	6	11	2
Sparta	5	—	—	5	4	24	0
II. divizija:							
Jadran	5	4	—	1	19	10	8
Tommaseo	3	2	—	1	5	3	4
Primorje	3	1	1	1	8	8	3
Magdalena	3	1	1	1	6	4	3
Adria	3	1	1	1	5	4	3
Zarja	3	1	1	1	5	4	3
Prosek	4	1	1	2	6	10	3
Rocol	4	1	1	2	5	13	3
Grad	3	1	—	2	3	6	2

I. Divizija.

Prosveta-Zarja 4-0

Zaslužena zmaga, toda nezaslužen obseg poraza. Dejstvo, da je prvi polčas končal z 0-0, govori dobro za Zarjo, še pomembnejše dejstvo, da so bili trije goali zaznamovani v teku 5 minut (11—16 min.) je dokaz, da je zmaga v taki meri le slučajna. Precej krivde na vsem ima Golob, ki je po tretjem goalu zapustil vrata, drugega in tretjega ni niti skušal ubraniti. Pripomnil bi še, da ni drugi goal bil v skladu s pravili, ker je bil streljan vratarju iz rok. Ako je Football-Association uvedla pravilo, ki ščiti vratarja, posebno z ozirom na nove offside, uvažujmo tudi mi to. Igra, lepo bilansirana v prvem času, je v drugem izgubila na lepoti. Zarja je klonila, kar je bilo slabo. Najboljši od Prosvete je bil Kuferšin in imel resnega konkurenta v Buciku. Oba vratarja izvrstna. — Sodnik Smrdel. Dober. — S. R.

Adria-Volga 1-0

Rupena II.

Adria je včeraj v drugič posetila Solkan za ponavljalno tekmo z Volgo. Prva tekma, katera se je končala z 2-1 v prid Volgi, je bila na podlagi priziva Adrie razveljavljena. Kar se je balo na predvečer, se je žalibog v nedeljo tudi dogodilo. Slabo stanje igrišča radi obilnega dežja je prisililo sodnika g. Kras-a, da po 23 minutah igranja prekini igro.

Adria, katera ima žogo prisili takoj ob pričetku (2.36) Volgo v korner, kateri ostane neizrabljen, toda Adria ostane vseeno v Volgini polovici. V 6' minuti fuga centra Volge katerega pa Cesar ustavi nepravilno v kazenskem prostoru. Sodnik žvižga, a Franko pomotoma zastrelja kazenski strel. Sledijo napadi in protinapadi. V 16' minuti zagreši branilec Volge roko v kazenskem prostoru.

Neizprosni sodnik zažvižga. Strelja Rupena II. neubranljivo. Goal. Po raznih akcijah na obeh polovicah zaključi radi stanja igrišča sodnik igro ob 2.59. S to zadnjo razsodbo ni zadovoljil sodnik igralce nobene čete. Sodnik na mestu, malo prestrog.

Gledalec.

II. Divizija.

Tommaseo-Magdalena 2-0 (forfait)

Ker se nista javili na igrišču četi, zadostno zastopani, in se je tekom čakanja porsečilo Tommaseu spraviti število do sedmih je zmagal isti s forfait 2-0.

Zarja-Adria 2-2.

Živahna tekma v začetku, ki polagoma prehaja v bolj mrtvo. Adria je imela lep napad, ki je pa igral brez spojk. Tudi vrsta halfov je igrala nepopolno — Štok in Šuligoj sta bila v njej. V brambi izvrstna oba Kreševiča, eden v vratih, ki je ubranil celo kazenski strel. Dober, skrajno elastičen vratar Zarje, Combi. Gcle so zaznamovali Novak in Žerjal za Zarjo, Vrtovec za Adrijo. Sodnik Smrdel. Sodil je lepo — le nekoliko površno. — S. R.

Prosek-Grad 2-0 (forfait).

Ker se Grad ni javil na igrišču je sodnik po 45 minutnem čakanju zažvižgal forfait v prid Proseku.

Jadran-Primorje 5-3.

Na igrišču «Jadrana», popolnoma odetem v belo odejo, se je včeraj vršila prvenstvena tekma II. divizije. Četudi je sneg pokrival igrišče 20 centimetrov na debelo, je ob dobri volji Jadranašev bilo mogoče odigrati tekmo. Primorje je nastopalo z devetimi možmi, Jadran popoln. Primorje se je branilo prav častno. Ugajal je predvsem vratar in center. V Jadranu se je pokazala pred[illegible] in tr[illegible] šila Ples[illegible]

(Na pragu druge etape.)

Velečastni prvenstveni pohod naših nogometnih čet doseže to nedeljo svoj medcilj — konec nevarnega spenjanja proti veličini tournega prvenstva. Nevarno je bilo to spenjanje — ne za čete, ki so se v prvenstvene boje vrgle le v svrho klasifikacije oziroma valorizacije svoje srednje nogometne vrednosti, ne za tiste čete, ki so hotele iz boja izcimiti kolikor mogoče nauka in trenaže za bodoče prvenstvene tekme, pač pa za čete, ki so po upravičeni samozavesti, po kvalifikacijah v prejšnjih bojih, po zahtevah naše sportne javnosti, morale reflektirati na svetel naslov prvaka. Vidimo to jasno pri «Gorici» — nesrečna tekma z «Zarjo» je «Gorici» odnesla dragoceni dve točki — bati se je, da bodo ravno ti dve točki vrgli isto iz finalov. Kajti ravno tour tekme so podale distanciranemu pohodu jasno lice, čete stoje v lepem redu pred nami — in sicer tuintam kak mal sprint ene ali druge barve, toda bistveno se lice ne izpreminja. Glavo vodita ramo ob rami «Obzor» in «Adria», slednja za eno točko revnejša, za njima maršira mlada «Zarja», kateri sledijo po redu «Gorica», «Prosveta», «Volga» in «Sparta».

To je slika tik pred koncem tour-tekem. Odgovarja ista kvalifikaciji čet? V splošnem ne — v kolikor se zamore misliti, zasede v nedeljo mesto «Zarje» «Gorica» (?) in mesto «Gorice» «Prosveta». «Zarja» bo morala prepustiti zanjo še previsoko mesto močnejšima. V ostalem bo morda slika neizpremenjena. Morda — kajti valuta naših nogometnih enot še ni stabilna. Nedelja je to jasno dokazala — «Zarja» je upognila ponosno «Volgo» v porazen scoor 4:0. Pa tudi do stabilizacije vrednosti drugih enot je še precej daleč — vedno nas še tupatam kaj preseneča. Krive so temu takorekoč nekake špekulacije naših lajikov, ki ustvarjajo čete po vrednosti nasprotnika in s tem dosežejo večkrat v svoji veličini nivó smešnosti in dvignejo vrednost nasprotnika do nezasluzene višine. Ni treba poudarjati, da so take mahinacije nevarne in vedno škodljive, četudi dajo morda nekaterim možnost zaslužnega počitka. Res je, žal, da smo pri tem vezani na gotovo vis maior, ki ne dopušča stalne formacije — toda izven tega bi ne smelo biti vzroka, ki naj bi spremenil bistvo čete v najmanjšem.

Pustimo v tem pomembnem trenutku kritiko. Vprašajmo se, v kolikor je ta nekako prisilna trenaža v prvenstvenih tekmah doprinesla tehnični vrednosti naših čet. Z mirno vestjo lahko rečemo — mnogo! Toliko, da smemo pogledati brez sramu v zavidna središča sportnih enot drugorodcev. Je to mnogo, ako pomislimo,

da so se šele razvili povoji, ki so ovijali šibke ude našega sporta. Dva standarta sta v nogometu našemu mestnemu sportnemu zdravju v ponos. Mogočna četa «Obzora» in lepa četa «Adrije» bosta v bodoče pripravljeni na vsak afront na tem polju in na modro-belih in črno-modrih majicah bo v bodoče trepetal za naše oči ponosen hurá-krik resnične valorizacije našega življa na tem polju. So to drzne hipoteze — toda naše čete, ki so v lepi disciplinirani-nosti, udane železni volji S. U., kateremu načeljuje simpatična arbitralna osebnost g. Plesničar-ja Borisa, v brezmejnem zaupanju v bodočnost, prebrdile in premagale pol poti trde preizkušnje, dajejo podlago tem hipotezam. Naj nam se ne očita optimizma — psihoza naših atletskih mas izključuje to — obenem pa izključuje kar najbolj odločno vsak pesimizem.

Na pragu smo druge etape — pohod proti višku se začenja. Retour-tekme ključejo naše atlete na delo. Uverjeni smo, da bodo naše čete, ki so tako sijajno prestale svojo izkušnjo v prvi etapi, ohranile svojo bojevitost, toda tudi svoje kavalirstvo skozi dobo retournih tekem, ki bodo zaznamovale prvaka za leto 1926. Ako se je dvignila tehnična vrednost naših nogometnih enot, upamo, da ni zaostalo v dimenzijah sportno obzorje istih in da je v telesu, ki je pridobilo v mišicah, tudi srce doseglo svojo višino razvoja. Je to naše uverjenje in naša želja. Ta naša želja bo trepetaje spremljala trde boje retour-tekmovanja. Naj pa bodo čete uverjene, da ako zasveti zvezda prvenstva, bodisi «Olympu», ali «Adriji», «Obzoru» ali «Gorici», zmagovalcu, ki bo naš, bo zadonel iz vseh naših prs urnobesen «hurá!» In kdor bo prvaku za petami, naj mu ne zavida, temveč sveže zakliče: «Na revanšo!»

Slavoj Rebec.

Iz tržaškega življenja

ŽRTVE DELA

Tragičen konec mladega mehanika

V tovarni strojev «Stabilimento tecnico triestino» pri Sv. Andreju se je včeraj pripetila grozna nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Mlad delavec je padel z višine kakih 20 metrov ter obležal tako nevarno poškodovan, da je kmalu potem izdihnil. Nesrečnik je 32-letni mehanik Ivan Cosoletto, stanujoč v ulici Marco Polo št. 3. Okoli 13. ure je bil Cosoletto zaposlen na visokem odru v veliki delavnici, ki je bila pred kratkim dograjena. Pri delu je mož, hoteč se bolje upreti z nogama, odstopil za korak nazaj, a nesreča je hotela, da se mu je spodrsnilo in ker ga tovariš, ki je delal poleg njega, ni utegnil zadržati, je omahnil čez nizko ograjo ogrodja ter strmoglavil z višine kakih 20 metrov na tla. Obležal je nezavesten v luži krvi. Dočim so nekateri delavci pohiteli k nesrečnemu tovarišu in mu skušali podati kako pomoč, je nekdo obvestil o dogodku rešilno postajo. Na lice mesta prihiteli zdravnik je dognal, da je stanje Cosoletta obupno, kajti revež je imel prebito črepinjo in nevarne notranje poškodbe. Potem, ko so mu za silo obvezali glavo, so ga prepeljali v mestno bolnišnico, toda predno je avto dospel tja, je nesrečni delavec izdihnil.

Cosoleto zapušča ženo in dva nepreskrbljena otroka. Nesreča je vzbudila med delavci tovarne strojev globok utis, posebno ker se je pripetila v isti delavnici, pri kateri je že tekom gradbe več delavcev izgubilo življenje na podoben tragičen način.

Nevaren padec z zidarskega odra

Druga slična nesreča, ki pa ni imela tako tragičnih posledic, se je dogodila okoli 17. ure v prosti luki V. E. III. 25-letni težak Alojzij Indiano, stanujoč v ulici Montecchi št. 15, pri delu na zidarskem odru pred skladiščem št. 21, ki ga popravlja stavbinsko podjetje inženirja Zaninovicha, stopil nehote na mesto, kjer je bil hip poprej odmaknil eno desko, ter padel skozi vrzel z višine kakih 5 metrov na kameniti tlak. Pri tem si je siromak zlomil levo nogo v gležnju, si izpahnil levo roko v zapestju ter se poleg tega še hudo pobil po obrazu. Ponesrečenec je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, ki so ga poklicali na lice mesta, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Moral se bo zdraviti najmanj tri tedne.

Težka nezgoda premogarja.

V ladjedelnici S. Marco se je včeraj okoli 11. ure ponesrečil 34-letni premogar Ivan Jussola, stanujoč v ulici Punta del Forno št. 5. Mož je pri razkladanju premoga hotel prekoračiti tir med dvema železniškima vozovoma, toda ker menda ni opazil, da so drugi delavci ravno tedaj začeli vozove premikati, je prišel med dva odbijača, ki sta ga tako stisnila da je zadobil precej težke notranje poškodbe ter si zlomil desno roko v zapestju. Siromaka so prepeljali v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurgični oddelek. Ako ne nastopijo kake komplikacije, kar je prav lahko mogoče, bo Jussola okreval v kakih 3 tednih.

Pretep v znamenju — dežnika.

V gostilni «Alle Viole» v ulici S. Lazzaro je predpreteklo noč ob pozni uri prišlo do prepira med 22-letnim uslužbencem okrajne bolniške blagajne Brunom Buttinarjem, stanujočim v ulici XX Settembre št. 87 in skupino mladeničev, ki so sedeli pri bližnji mizi. Buttinar je namreč skupno z nekaterimi prijatelji prepeval fašistovsko himno, kar pa onim mladeničem očividno ni bilo po volji, kajti čez nekaj časa so začeli godrnjati proti pevcem. Tedaj so ti planili pokonci in Buttinar je prisolil enemu mladeniču zaušnico. Toda slabo je naletel; mladenič ga je v odgovor lopnil s tako silo z dežnikom po glavi, da je Buttinarja oblila kri. Dočim so jo v splošni zmešnjavi sovražniki fašistovske himne odkurili, je moral Buttinar v spremstvu prijateljev iskati pomoči v mestni bolnišnici, kjer je moral tudi ostati, ker so zdravniki dognali da ima pretresene možgane in najbrž počeno črepinjo.

Nesrečna cev.

Včeraj popoldne je bil prepeljan v mestno bolnišnico 50-letni težak Karel Bauer, stanujoč v ulici Traversale al Bosco št. 16. Imel je zlomljeni dve rebri in najbrž tudi druge notranje poškodbe. Kakor je mož sam povedal, je dne 14. t. m. pri Sv. Andreju neki tovariš nehote prevrnil nanj veliko cev, ki ga je pri padcu močno lopnila po prsih in trebuhu. Meneč, da ne bo hudega, je Bauer ostal par dni doma, toda ker bolečine niso ponehale, je na nasvet zdravnika moral končno iskati pomoči v bolnišnici. — Sprejeli so ga v kirurgični oddelek.

Vesti z Goriškega

SLAVNOSTNA ŠTEV. «EDINOSTI» je bila v Gorici takoj razprodana po vseh trafikah. Vsak, celo Italijani, je segel rad po nji. Kot prijetna tolažba in okrepčilo v teh težkih časih so delovali na vsakogar članki o prestanih političnih borbah.

LJUDSKO GLEDIŠČE - «ŽENA-VRAG»

Premijera in repriza

Repriza kot navadno pri našem ljudskem gledišču bolje igrana kot premijera. Zato pa se je publika, v nedeljo, čeravno mnogo bolj številna, slabše obnašala kot pri premijeri. Najboljši vtis je napravila s svojo igro gdč. Merviče-va, pri ostalih dveh pa smo opaziii preveč sličnosti z njihovimi prejšnjimi vlogami. Obširnejšo kritiko priobčimo prihodnjič.

Električna centrala goriške občine na Soči pri Solkanu in tvrdka Brunner

Podjetje Brunner ima v naši deželi ne samo velikanske tvornice, ampak prepreda čimdalje bolj tudi celo deželo z električnim omrežjem za razsvetljavo po skoro vseh občinah. Napeljalo je že žice svojih naprav prav gori do Sv. Lucije ter na drugi strani do Postojne. V kolikor so nam poznani njeni načrti, bo kmalu imela monopol nad električno energijo cele dežele izvzemši gornjega toka Soče.

Kot smo že svoječasno ponovno in obširno poročali, je bila tvrdka Brunner v pogajanjih z goriško občino radi njene električne centrale pri Solkanu. Pogajanja so se razbila radi dozdevne nepopustljivosti od strani goriške občine.

Te dni so se pa po posredovanju ministra Giuriatija pogajanja zopet pričela med goriškim komisarjem Bombigem in pa tvrdko Brunner. Pogajanja trajajo že dalje časa ker so razlike med obema pogajajočima se strankama precejšnje.

Ker je Gorica zadnje čase zopet izgubljala ustanovo za ustanovo in padala vedno bolj, je seveda nanovo nastopivši tajnik fašja Caprara skušal spretno ugotoviti istočasnost svojega ponovnega političnega delovanja s poizkusom zopet izboljšati usode osirotele Gorice. Celo mesto seveda napeto pričakuje izid rimskih pogajanj glede električne centrale, ker zavisi od njih marsikatera industrijska inicijativa in pa višina občinskega davčnega bremena, katero bodo prihodnja leta goriški meščani nosili.

OBILEN SNEG NA GORIŠKEM.

Naše gore so v snegu. V Tolminu ga je povprečno 40 cm. V zametih ga je nad 1 m. V soboto zjutraj ni mogla korijera na postajo, ker ni mogla preko zametov v Modreju, tik pri kapelici. V soboto popoldan so vlekli plug s tremi pari konj. Auto v Idriji vozi preko dve uri, medtem ko je preje opravil v tri četrt ure. V Idriji je nad pol metra snega. Dva dni je bilo mesto popolnoma odrezano od sveta in prometa. Plazovi drvijo s strmih bregov in zasipajo pota. Tudi Kobarid je zapuščen. Korijera vozi le do Tolmina in še to težko. Istotako je Bovec popolnoma odrezan. Hujših nesreč do danes ni. Le ljudje se tišče doma in čitajo za pečmi in pravijo, da bo še hujše.

NESREČA.

Na goriškem kolodvoru se je ponesrečil g. Furlani Jožef iz Vrtojbe št. 140. Ko so nalagali na vagon železne prečnice, se je enemu izmed delavcev na zmrzlem terenu spolznilo in prečnice so se zrušile na g. Furlana, kateremu so polomili par reber in zmečkali desno roko. Zeleni križ ga je prepeljal v goriško bolnico, kjer se bo zdravil precej časa.

DRUŠTVA:

— **Mlad. ods. Z. P. D.** v Solkanu ponovi v nedeljo dne 24. t. m. igro «Dekle z biseri» v Mozetičevi dvorani v Solkanu ob 3.30 popoldne.

— **Svoboda — Njivice:** Prisiljeni smo bili, znova odložiti že večkrat napovedano prireditev, ki se je imela vršiti v nedeljo dne 17. t. m. a se vsled slabega vremena ni vršila. Vršila pa se bo, in to nepreklicno, v nedeljo, dne 24. t. m. z istim sporedom. Začetek ob isti uri.

— **Naša društva** se pripravljajo na pust in na pustne prireditve. Tovariši, društva, ne pozabite, kje smo in kako živimo. Delajmo v veselje mnogim, a pošteno veselje.

Novaki:

Tukajšnje prosvetno društvo ponovi v nedeljo dne 24. t. m. igro **«Krivoprisežnik»** z obširnejšim sporedom. Kot prosta zabava «šaljiva pošta in srečolov». Igra se v prostorih g. M. Bizjak. Začetek točno ob 2 popoldan.

K obilni udeležbi vljudno vabi — Odbor.

SOLKAN.

V noči od srede na četrtek je nastal ob 11. uri v stanovanju g. Močnik-a ogenj, ki je moral tleti že kaka dva dneva in ki ga je vihar v sredo zvečer spravil do izbruha. Na srečo je slišal pokanje v podstrešju g. Peter Zavrtanik, ki stanuje v omenjeni hiši, in je skušal pogasiti ogenj, kar se mu je posrečilo s pomočjo sosedov šele ob 2.30. Ogenj je uničil več zabojev in kovčeg v podstrešju, tramove in pod pa hudo poškodoval. Škoda se ceni na približno 600 L.

PODGORA.

Maša-zadušnica po kraljici Margeriti se je darovala v četrtek v Podgori. Udeležba je bila prav lepa. Zastopana je bila občina, orožništvo, ravnateljstvo predilnice in pa krčmarski sindikat. Posebno pozornost je vzbujalo petje, čigar izvajanje je bilo sprejeto z različnimi čustvi.

Za tako slovesne prilike bi trebalo že kaj boljšega!

LADRA.

Prihodnji mesec se poroči podpredsednik našega društva Franc Bajt. Bil je zvest član in vnet delavec na polju prosvete in njegovo sodelovanje bo naše društvo le težko pogrešalo. Želimo mu ob tej priliki: mnogo sreče!

KOMEN.

Ta teden nam je bilo občutiti neprilike zime. Sneg je zopet tu, a le v nadlego in zato pogreša — seveda posebno mladina — nedolžno razposajene prijetnosti zime v obliki kepanja in živahnega sankanja. Je torej le pusta in trda zima, ki je sledila toplim in precej solčnim dnevom. Mraz in burja sta že prvi dan svojega nastopa zavladala s precejšnjo ostrino, ki se je izražala na toplomeru z 9¾° C dne 12. t. m. kasno zvečer. Tekom dneva je kazal toplomer ves teden do 15. t. m. okolu — 6° C. Dne 14. t. m. je radi posledice izostala korijera iz Gorice, a 15. t. m. pa ni mogla na pot tržaška korijera, radi česar je izostala poštna zveza. Neprijetnih padcev pasantov na opolzkih cestah je bilo nebroj, a upamo, da ni bilo nežaljenih posledic. Nekateri so se oborožili proti takim nezgodam s tem, da so si ovili čevlje z žakljevino, ali pa so si privezali na čevlje zobata železa.

— 15. t. m. je preminul po dolgotrajni in mučni bolezni tukajšnji trgovec z manufakturnim blagom g. Jakob Špan.

IZ VRTOJBE.

Občni zbor vzajemno-podpornega društva za zavarovanje goveje živine se bo vršil na Svetpico dne 2. februarja t. l. ob 2 urah popoldne v Občinskem domu. Dnevni red po pravilih.

Obenem se naznanja, da so društveni računi izpostavljeni društvenikom na vpogled pri društvenem upravitelju vsak dan do občnega zbora od 8—12 ure dopoldne. — Odbor.

IZ TOLMINA.....

Prip. ur. Ta dopis je bil namenjen že za nedeljsko številko, toda morali smo ga odložiti na današnjo številko. Uredništvo pa upa, da so se razmere medtem zboljšale posebno glede snega.

***

Že v drugo je letošnja kruta zima zakrila naš trg in okolico z debelo snežno odejo. Dočim pri nas navadno jednakomerno grinja to svojo snažno preprogo, je letos nekam hudomušna, odgrinja ponekod popolnoma drugod pa skopiči črez mero, kot da bi se v svoji predpustni nagajivosti naslajala na tem, da nas mimogrede nagio preobleče v obleko, ki je pri našem podnebju zelo nestanovitna.

Dasi je ustvarila v naši dolini naravnost redko krasno zimsko idilo, so posledice te izpremembe za nas vse drugo nego razveseljive. Automobilni promet se sicer vzdržuje z velikimi zaprekami in vsled tega z znatnimi zamudami. Povprečno znaša višina snega 60 cm.

Cestna uprava se je sicer končno odločila, da razorje glavno prometno žilo, ki nas veže z ostalim svetom, sicer pa je pri nas kot na sibirskih stepah.

Vsi ugibljejo, kaj neki pomeni, da se gospod tolminski komisar recte: njegov tajnik, ne zganeta. Nekateri menijo, da čakata, kedaj da popihne jug, ki naj raztopi v kratkem snežno odejo. Drugi pa, ki imajo vpogled v žalostno finančno stanje, v katero je zabredla občina, in ki poznajo redko iznajdljivost našega gospoda komisarja — recte njegovega tajnika, pa trdijo, da imata par velikopoteznih načrtov, in sicer: Tolmin naj postane drugi Cortina d'Ampezzo, sportno zabavišče za Julijsko Benečijo. Ker pa je okolica hribovita, naj za enkrat ostane sneg v trgu in okolici po občinskih poteh nedotaknjen.

Nič za to, če ne bodo mogli Zatolminci, Lubinci, Čadržani, Zatrški in Volarci v Tolmin vsled snežnih zametov. Naj gojijo pridno zimski sport, ski itd.; v smučarstvu «z vlakami» so že itak dobro izurjeni.

Ta nova panoga tolminskega zimskega «passatempo» bo brezdvomno privabila na tisoče meščanov v našo dolino in naše finance se bodo toliko zboljšale, da bo gospod komisar v bodoče z lahkoto vzdrževal na naše stroške ne samo kot dosedaj gimnazijo in učiteljišče, ampak bo brezdvomno še zaprosil za malo univerzo.

Pa naj si bo to šala ali resnica, na nekaj sta ta dva krmilarja občinskih financ žalibog popolnoma pozabila: na uboge obžalovanja vredne otroke, dijake in dijakinje, ki morajo zjutraj s slabo, dostikrat raztrgano obutvijo gaziti sneg prav do šole, kjer potem premočeni in premraženi sedijo po več ur na mestu, kar gotovo ni zdravju koristno in ne spada tudi v področje sporta.

Predno je zapadel sedanji sneg, smo imeli tudi pri nas hud mraz z burjo, kakoršnega ne pomnijo najstarejši ljudje. Gorelo je tudi v par dimnikih in s strahom smo opazovali, kako je raznašal veter iskre daleč na okrog.

V slučaju kakega požarja je namreč Tolmin izročen na milost in nemilost strašnemu elementu in to toliko bolj, ker je ta redkokdaj brez vetra. Tolminka in Soča za gašenje ne prideta niti v poštev, ker ste

(Dalje na IV. str ani)

MALI OGLASI

IZKUŠENA babica sprejema noseče na dom. Via Chiozza 50, pritličje. 72

POSNEMALNIKE ZA MLEKO, znamki Lanz in Vega, jako dobre, majhne za posestnike in velike za mlekarne prodaja po konkurenčnih cenah Just Ušaj, Gorica Via Favetti 6. 73

STANOVANJE, soba in kuhinja, s pohištvom, se odda. Naslov pri upravništvu. 74

HIŠNA, ki zna kuhati, se išče za vilo v Tomaju. L 120.— mesečno. Pojasnila daje Tenze, Trst, Via S. Lazzaro 19, zaloga papirja. 75

ČEVLJARSKI delavec se sprejme v Via Brunner št. 9 69

SLUŽKINJA za gostilno v okolici se išče. Naslov pri upravništvu. 70

MOSTNO TEHNICO za vozove proda Fran Primc, Jurdani pošta Brežica, Istra 71

BABICA, diplomirana, sprejme na dom noseče. Madonnina 10/II 65

NAŠA ZAVAROVALNICA
„UNION“
je največja svetovna zavarovalnica
Delniški kapital—Fr. 20 Milijonov, zavarov. kapitali v veljavi čez 70 Milijardov Frankov. Ustanovljena leta 1828.
GENERALNI ZASTOPNIK
AVGUST RAVNIK
GORICA — Via Barzellini štev. 2, I.
Zastopniki se še sprejemajo

Maškeradne obleke
posojuje 159
L. VALCINI
Via Ireneo della Croce 10 (blizu gledališča Rossetti)
Ob priliki plesni prireditev odprto celo noč.

Zaloga neprekosljivih
ŠIVALNIH STROJEV
I. R. I. Mundlos
CERVELLINI
Trst — Via Muratti 4 — Trst
Tip „Central“ s tuljavo, pedalom, podstavkom L 620.— z jamstvom

Zobozdravnik
Med. U. dr. D. Sardoč
specijalist za ustne in zobne bolezni
perfekcijoniran na dunajski kliniki
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 829

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nad vse ljubljeni sin, brat in svak

ANTON FERLUGA

po dolgi in mučni bolezni, v 26. letu svoje dobe, danes ob 6.30 za vedno zatisnil blage oči. Pogreb nepoz bnega pokojnika se bo vršil v sredo ob 2. uri pop. iz mrtvašnice mestne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ant.

TRST, 18 januarja 1926.

Ivana, mati. **Bernard,** brat **Elvira** por. **Franc,** sestra. **Atilij Franc,** svak

Pogreb nepozabnega

Comm. Mate Šarić-a

glavnega ravnatelja „Jadranske Plovidbe“ in „Dalmatia“

se bo vršil v torek, 19. t. m. ob 15. uri, iz mrtvašnice katoliškega pokopališča v Trstu, kjer se bodo zemski ostanki blagega pokojnika položili k večnemu počitku.

TRST, 16. januarja 1926. (158)

PODLISTEK

E. PHILIPS OPPENHEIM:

Čuden slučaj gospoda Jocelyna Thewa

Prevel **France Magajna.**

«Naj me vrag vzame, če bom!» je odvrnil navidezno pijani mladi častnik. «Deset minut časa imam, da vjamem vlak v Charing Crossu in zaradi takih tepcev kot ste vi ne bom prelomil svoj dopust.»

Približal se je Crawshay, ki je doslej oprezal v ozadju.

«Oprostite mi, kapitan Beverley, če se vtaknem v to zadevo,» je rekel, «želim vam le povedati, da bo stvar pojasnjena vojaškim oblastim, če bi slučajno zamudili vlak. Bojim se, da moramo vztrajati pri svoji zahtevi in najlepše bo, če se takoj podate.»

V naslednjem hipu se je razvil najčudovitejši nered. Jocelyn Thew se je tolikoda zganil in že je Brightman ležal na tleh, kakor da bi ga vihar treščil iz oblakov, poleg njega je pa ležal njegov tovariš, ki je sicer poznal nekoliko orijentalske načine rokoborbe. Rihard sicer ni bil tako okreten, vendar je dosegel isti uspeh. Njegova pest je šinila naprej in mož, ki ga je prijel za ramo, je omahnil vznak, se zapletel z nogami v preprogo in padel na kameniti tlak. Dvojna vrata so vodila proti izhodu. Rihard je planil skozi desna. Detektiv, ki je stražil leva, je prihitel svojemu tovarišu pri desnih vratih na pomoč, da zabranita Rihardu pobeg. Detektiva, ki sta pobrala svoje zrahljane kosti s tal, sta drvela za njim in njima je sledil Crawshay. Jocelyn Thew je povsem mirno odkorakal skozi leva vrata na ulico, napotil se proti Strandu in izginil....

V naslednjih minutah je bila Rihardu sreča prijazna in neprijazna. Kot izvežban igralec nogometne igre se je s sklonjeno glavo in železnimi rameni takoj iztrgal obema detektivoma, ki sta stražila prej izhode. Planil je čez ulico in vjel izvoščekov avtomobil, ki je vozil v smeri proti postaji Charing Cross.

«Cekin dobite, če me pripeljete v treh minutah na postajo Charing Cross!» je zaklical. Šofer je željo pritisnil na vzvod in za trenutek je bilo videti, da bo Rihard srečno odnesel pete. Predno pa je avtomobil prevozil petdeset metrov daljave, so se stranska vrata siloma odprla in pred njim se je prikazal obraz enega zasledujočih detektivov. Rihard ga je brez težave treščil na ulico toda istočasno je začutil, da so se odprla za njim nasprotna vrata in da ga je nekdo z železnim objemom pograbil za roke. Istočasno je zagledal pred seboj pretečo cev Crawshayevega samokresa.

«Vsedite se!» je ukazal poslednji.

Brightman in še eden ostalih se je prikazal v avtomobilu. Skomignivši z rameni je mladi častnik sprejel neizogibno in ubogal. Brightman se je sklonil skozi okno in dal šoferju nov ukaz in automobil je začel voziti počasi skozi razsvetljene ulice. Rihard se je naslonil nazaj in mrko opazoval svoje nove tovariše.

«Lepo postopate napram častniku!» je rekel srdito. «Jaz sem na svojem potu, da vjamem vlak. Kako se drznete preprečiti mi to?»

«Morda,» je rekel Crawshay, «je nastopil čas za pojasnilo.»

«Tedaj na dan z njimi in hitro,» je nadaljeval Rihard jezno. «Jaz sem častnik v službi njegovega britiškega veličanstva, ki sem dospel prostovoljno sem, da pomagam pri stvari, za katero imate vi prevodeno kri. Ali ste me razumeli, Crawshay?»

«Poslušam.»

«Na potu sem, da vjamem vlak, ki zapusti ob deseti uri postajo Charing Cross. Ako ne dospem ob določenem času na svoje mesto, prelomim obljubo, ki sem jo dal, ko sem odhajal na dopust.»

«Prepričan sem,» je rekel Crawshay suho, «da bodo vojaške oblasti pripoznale dejstvo, da ste storili vse, kar je bilo v vaši moči, da svojo obljubo izpolnete. Sicer bo pa nocoj ob desetih petinštirideset odšel iz iste postaje izredni vlak, ki ga boste lahko dobili. Svojih pojasnil vam pa ne morem povedati v avtomobilu. Zdaj se peljemo proti mojemu stanovanju. Upam, da se ne boste več protivili. Ako ste zadovoljni z našim pogovorom, boste kot sem že rekel še vjeli vlak.»

Rihard se je ozrl na moža, ki mu je sedel nasproti — velik in močan človek je to bil, ki je bil pripravljen na vsako morebitno presenečenje; Brightman, tudi krepak mož, je s veliko pozornostjo opazoval vsako njegovo kretnjo. In Rihard je opazil tudi, da je cev Crawshayevega samokresa, dasi skrita zdaj, še vedno obrnjena proti njemu.

«Mislim; da se moram vkloniti,» je mrmral. «Sicer mi pa boste vi fantje to pozneje plačali, to vam lahko povem.»

Njegov sklep so sprejeli molče in nekaj minut kasneje so izstopili pred vrsto enonadstropnih hiš, kjer je imel Crawshay svoje stanovanje. Rihard se ni več protivil nego je mirno stopal, kamor so ga njegovi ugrabitelji vodili. Ko je mala skupina vstopila v Crawshayevo sprejemno sobo, se je mladi častnik mirno spustil na najbližnji naslonjač. Na njegovem čelu so se zbirale mračne gube, a ko je opazil na polici kamina stekleno posodo viskija in poleg sifonovo steklenico s sodo, se mu je obraz razvedril.

«Po razburljivih doživljajih poslednje pol ure, se bo gotovo prilegalo — — —» je rekel in namignil proti polici.

«Veselilo me bo ako vam morem postreči z viskijem in sodo,» je dejal Crawshay in takoj zmešal pijačo v kozarčku. «Ko boste spili,» je nadaljeval, ko mu je prinesel kozarček, «vas bomo preiskali.»

«Čemu, pri vragu?» je vprašal mladi častnik, držeč kozarček še vedno v roki.

«Zato, ker sumimo, da imate v svoji posesti gotove listine izdajalske vsebine.»

«Listine?» se je norčeval Rihard. «Prosim vas ne govorite neumnosti! In izdajalske napram komu? Jaz sem ameriški državljan.»

«To,» ga je opomnil Crawshay, «je v popolnem nasprotju z izjavo, ki ste jo podali tedaj, ko ste prosili za vstop k letalskemu oddelku njegovega veličanstva. Sicer je pa zdaj nujnejše vprašanje, če se li boste podvrgli preiskavi ali ne?»

preoddaljeni, zlasti pa ker manjka najpriprostejša priprava za gašenje.

Manjka pa pred vsem pitne vode, kaj šele za gašenje ognja; vprašanje toliko pričakovanega občinskega vodovoda je moralo namreč stopiti večigled menda bolj potrebni gimnaziji v ozadje.

Pred vojno smo imeli v Tolminu vzorno izvežbano ter izborno opremljeno prostovoljno gasilno društvo, katerega navdušen član je bil tudi naš gospod komisar Mrak, ki menda ni bil gasilec samo radi lepega kroja, ampak iz pravega nesebičnega in človekoljubnega nagiba.

Zakaj gospod komisar, danes ne zastavite vsega svojega mogočnega vpliva za vzpostavitev, tega prepotrebnega društva, na katero je ponosna marsikaka bolj zakotna vas nego je Tolmin?

Ali naj počakamo, da bomo s prekriženimi rokami prisostvovali strašnemu prizoru, ko bodo ognjeni zublji objemali in uničevali naše strehe in naše domove, ki smo si jih ravnokar s tako velikimi žrtvami vzpostavili?

Težka so sicer davčna bremena, ki tlačijo tolminske davkoplačevalce. Nosijo namreč poleg vseh drugih občinskih naklad za vzdrževanje dveh učnih zavodov, učiteljišča in gimnazije, ki jih posečajo dijaki in dijakinje iz vseh slovenskih občin Jul. Benečije med njimi gotovo bogatejših nego je tolminska. Toda vodovodno vprašanje je nujno in neodložljivo. Pokažite gospod komisar, da Vam je v resnici mar ne samo za dnevnice ampak tudi za blagor tudi za blagor tolm. občine.

IDRIJA

Pred kratkim se je v našem mestu ustanovila «Čipkarska zadruga», ki ima namen pridobiti tovrstnim izdelkom svetovnih tržišč in zopet dvigniti ugled idrijskih čipk, ki je v zadnjem času precej padel. Ker stoje na čelu te zadruge veščaki, upamo, da se jim bo to tudi posrečilo. Da je padel ugled naših čipkarskih izdelkov, je krivo največ to, da se je v zadnjih letih tako razpaslo krošnjarjenje s tem blagom in to po veliki krivdi oblasti, ki so bile preveč radodarne s tozadevnimi dovoljenji. Ženske, ki krošnjarijo s čipkami, prepotujejo vsa večja mesta Italije, večinoma s slabejšim blagom izdelanim površno in s slabšim sukancem, ter s tem jemljejo na splošno ugled idrijskim čipkam. Pa tudi čipkarice so na ta način največkrat oškodovane. Mnogokrat čakajo plačila za svoje blago po več mesecev, če ga — tudi taki slučaji so se že dogajali — sploh dobijo. Velikokrat pa morajo čipkarice za svoje izdelke od takih krošnjark vzeti za plačilo blago, ki gotovo ni prvovrstno in ki ga delavka morebiti slučajno niti ne potrebuje. Krošnjarka pravi: «Nisem mogla oddati čipk za denar, pa sem vzela blago in s tem tudi zdaj plačam tvoj izdelek». Kdo ima v takem slučaju dobiček si lahko mislimo. Priporočamo čipkaricam, da oddajajo svoje blago novoustanovljeni čipkarski zadrugi ali pa trgovcem, ki se pečajo edino le s to trgovino in ki gledajo na to da pridobijo našim čipkarskim izdelkom dovolj tržišč, ter tudi skrbijo za to, da se dvigne zopet ugled naših čipk.

Izprehodi še ne prav starega upokojenca po Gorici in okolici

VII.

Vremenska hišica kot novoletno darilo. - Vlagomer in revmatizmi. - Umetnica na klavirju. - «Pro-o-sim li-i-stek za v Kanali» - Prijatelj Antonov. - Miško, šetek in Mucka. - Prekajene klobase in literarni pogovori.

Naj mi še kdo reče, da se v Gorici prav nihče ne briga za nas upokojence! Baš narobe! Municipij nam je že zadnji dan preteklega leta nanovo opremil vremensko hišico v mestnem vrtu, ki je tam brez aparatov dolgčas prodajala in zehala vsa leta izza vojske. Tako imamo eno dobro uro manj brezposelnosti na dan, obenem pa mnogo zabave. Mejduška, še v Vidmu in drugih večjih mestih ne najdeš boljšega toplomera. To je aparat, po čigar žilah se pretaka čisto, pristno živo srebro kot po knez-Windischgrätzovih pristna, madžarska modra kri. Silno praktično je, da ima omenjeni toplomer kar dve skali: ena je deljena po Réaumurju, druga pa po Celziju. Na prvi je dosti manj stopinj kot na drugi. In to je dobro! Pozimi gledaš na C, kadar stoji nad ničlo, pa ti ni tako mraz, poleti pa se držim Réaumurja, kjer je vročina zaznamovana z manjšim številom stopinj, pa se tolažim: «Ni tako hudo! Kaj 25 stop. v senci! **C** jih ima v tem slučaju kar 30, če se ne motim. Ta prekoristna naprava ti obenem svetuje, ali je priporočljivo zapeti suknjo ali pa odpeti gumbe, ako so namreč prišiti. Ko prileze živo srebro na 25 stopinj R, potem pa s površno suknjo kar na — Mont, kjer je pred molji in pred rubežem še najbolj na varnem. — Druga taka velekoristna naprava je tlakomer, ki pokazuje zračni pritisk. V to svrho ima dolg kazalec, ki je tako občutljiv kot histerična ženska. Najmanjša promena v zraku ga pomakne naprej ali pa nazaj. Ako stoji nizko, ne hodi brez dežnika iz hiše, ker prav gotovo grozi deževno vreme; kadar pa se vzdiguje, navadno ne dežuje, navzlic temu ti priporočam dežnik, ali vsaj dežni plašč, ako ga imaš, ker v svoji vrtoglavosti pade kar tako ob belem dnevu, ti pa moraš vedriti pri Fonu na Solkanski cesti ali pa pri Njega Prevzvišenosti onkraj Soče, kje je vse še bolj po ceni. Tudi tarok se napravi za silo, ako pripelješ tretjega s sabo. — Res je, da si moreš kje izposoditi dežnik, ali najboljši prijatelj ti da takšno marelo, da te bo sram ž njo na cesto. Mnogokrat ti jo odnese veter, pa imaš stroške in se ješiš, da si šel brez dežnika na izprehod. Tako me uči izkušnja, in dobro ti bo o lepem in še bolj o slabem vremenu, ako me lepo ubogaš. Kadar pa se v solncu bliščijo snežni vrhovi Krna, Matajurja, Kanina in Julijskih planin, bodi radi dežja vsaj za pol dneva brez skrbi. To velja tudi za dneve, ko se solnce potaplja v onem čudovitolepem rdečem žaru — v Gorici pravijo: «La Furlana alza la sottana» — tudi takrat po navadi ne dežuje. Če pa sivi Čaven razvije svojo oblačno zastavo, pa moreš staviti, da po Vipavskem burja brije, da se vse kadi.

Ko tako-le pripovedujem, imam vsaj to zadoščenje, da gre name le prva polovica Prešernove zabavljice: «Kdor govoriti kaj ne ve, on vreme hval' al' toži» — zato pa nočem «krožiti» še o **letnih** časih, od katerih je itak eden slabši od drugega. — Toda z vremensko hišico še nisem pri kraju, ker moram omeniti vsaj še dvoje važnih naprav. Vsak dan čitamo tam zanimivo uradno poročilo hidrografskega zavoda. To vam je nekaj posebnega! Odtod izveš, ali je po večjih mestih na tem božjem svetu veter, sneg, dež, toča, potres, ali sije solnce, ali je oblačno itd. Ako je na pr. v Gorici lepo vreme in te solnce boža po kosmatem licu in po hrbtu in ti čitaš, da so drugod povodnji, deževje in podobne vremenske nevšečnosti, si srečen in vesel, da je pri nas lepo. Če pa stojiš pred vremensko hišico z dežnikom nad glavo in s čevlji v lužah ter čitaš, da je v Palermu tako krasno in toplo, da se ljudje v decembru kopajo v morju ali kjer jih je volja, si zopet srečen, da vsaj v enem delu naše velike domovine «solnčece sije» in vsaj tam da «lušno je». — Med drugimi imamo še eno jako važno napravo, ki pokazuje **zračno vlago.** Ne čudite se tedaj, da mi upokojenci že na vse zgodaj obleguemo to hišico, ki nam nudi toliko razvedrila in koristnega pouka. Svoje opazke pretresujemo v štirih zgrnjenih vrstah in človek ne bi verjel, kako hitro mine ura. Točno ob 8.25 prisopiha gospod višji vladni svetnik. Malo nadušljiv je res, ali spričo novega žametovega ovratnika na njegovi zimski suknji, ki se vidi skoroda nova in spričo njegove s srebrom okovane palice in trdega klobuka ga vsi brez izjeme visoko spoštujemo. V svojem dostojanstvu nam želi dobro jutro in komandira: «Prosim prostora, da si za svojo zasebno porabo prepišem vremenske podatke. Tako bom delal vsak dan točno ob 8.30 in prosim, da se to upošteva!» Pogleda na svojo uro, potegne iz žepa zapisnik in piše v skrižalko dan, toploto, oziroma mraz, v C in R, potem smer vetra, zračni pritisk... Pri tem važnem opravilu se preriva med našimi vrstami in se vobče obnaša, kakor da ima pred sabo in okoli sebe še vedno četo podrejenih in pokornih uradnikov, pa mrmra tako-le zase: «Barometer se vzdiguje, 671 m/m, včeraj jih je bilo le 668 m/m... Severovzhodnik! Vse kaže...»

«Da vremena Kranjcem bodo se zjasnila», ga prekinem. — «Kaj nas brigajo Kranjci!» se zadere gosp. višji svetnik. «Pri nas bo vreme!» Meni pa jezik ne da miru in rečem: «Vreme bo že, samo bogve kakšno!» Gospod višji si s komolci napravi pot in se prerine do aparata, ki pokazuje zračno vlago. «Strelavka!» se začudi, «celih 80% vlage! To je slabo za revmatizme!» «Baš narobe, g. višji!» se vtaknem v njegovo modro opazovanje. «Več odstotkov kot kaže vlagomer, tem bolj se razpase trganje po našem grešnem telesu. In to je dobro!» — «Pojdite se solit!» me odvrne. «Hvala za nasvet! Sicer je sol dobro zdravilo proti revmatizmom, toda jaz se jih ne maram iznebiti.» — «Pa molčite rajši!» — «Tega že moj postranski časnikarski poklic ne dovoljuje in kot upokojenec smelo trdim, da so revmatizmi za nas, pa tudi za vas, prava blagodat božja. Kdo izmed vas, čislani tovariši, se more pohvaliti, da prespi vse dolge noči mirno in brez vsake skrbi, naj vzdigne — palico! ...Nihče? — Dobro je, da sem to ugotovil. Poslušajte tedaj: Ko se tako-le opolnoči, ko se najslajše spi, prebudi iz težkih sanj, se priplazi ena skrb za drugo, pa te kljuje po možganih, odprte oči buijo v črno temo, po kateri vihrajo sive pošasti v dolgih valovitih plaščih... Mučijo te misli na smrt, na dolgove in dolžnosti, zbudi se slaba vest, da nisi izkoristil talentov, ki ti jih je dal Stvarnik, zbudi se ti bridko kesanje, da si zapravil v mlajših letih toliko zlatega časa in srebrnega denarja, da si po beznicah prekrokal toliko noči...»

— «Nehajte že vendar! Kdo vas je najel, da nam kar tu v mestnem trgu delate postne pridige, ko še pust ni prav začel?» — «Le potrpite malo, moja pridiga še ni pri kraju!... Grize te v globini srca, da si pred Srečo tolikokrat zaloputnil vrata, ko ti je ponujala svoje darove, še v njeno belo roko ji nisi segel, ki ti jo je ponujala z rajskim nasmehom in s pogledom ljubezni polnim... Da, prijatelj, take so tvoje noči in še strašnejše bi bile, da ti ni Bog poslal — revmatizmov za pokoro in tolažbo. Ko se tako-le potiš v črnih skrbeh, v groznem strahu, v bridki žalosti, globokem kesanju in podobnih nevšečnih občutkih, začutiš v desnem kolenu, pod levim komolcem ali v križu, kot da ti je tam nekdo struno napel, pa jo navija, navija, da bi zakričal. Zdi se ti, da ti nekdo stiska desni nožni palec v železne vijake... Vidiš, to je prava sreča za te. Ne vidiš več sivih pošasti, ne misliš več na mladost in na kesanje, tvoje misli se osredotočijo edino na — revmatizme. Z obema rokama drgneš koleno, nožni palec, komolec, poiščeš v to svrho še kos volnene krpe ali vsaj nogavico, pa drgneš, brate, drgneš, kot da strojiš najtrše usnje. Pri tem koristnem in dokaj zabavnem delu se krepi tvoje mišičevje kot nekdaj pri telovadbi in čim bolj telovadiš, tem prej «pánaš» trganje. Pri dobri uri zdravega telesnega gibanja preneha trganje in ti sladko zaspiš, kot da so te angelji zazibali»... Edini gospod Benedikt Pokren, ki je le gledal moje pripovedovanje — revež je malo gluh, jaz pa govorim tudi z rokami kot žid na borzi — mi je pritrjeval, ker je dober človek in odličen rodoljub; drugi pa so dvignili svoje palice, pa sem jo odkuril.

(Dalje prih.)

DAROVI

Za božičnico ženske podružnice Šol. društva so darovali: Posojilnica za II. Bistriški okraj in Mlekarska zadruga v Trnovem L 50, Obrtnijsko društvo - Barkovlje L 50, Posujilnica Lanišče L 40, Društvo za štednju i zajmove - Višnjan L 25, Društvo za štednju i zajmove - Fuškulin L 25. — Pola g.e dr. Agnelettove: dr. J. Abram L 50, dr. Ferfolja in dr. Sedmak L 50, dr. Okretič L 50, dr. Pretner L 50, dr. E. Staré L 50, dr. J. Wilfan L 50, dr. G. Vesel L 50, dr. B. Furlan L 50, dr. E. Slavik L 50, dr. J. Ražem L 50, dr. J. Agneletto L 50.

Pola g.čne Nade Caharija: Gruden Fran št. 194 L 15, Pepi Franković L 2, Caharija Ivan št. 6, L 5; Nečitljivo 2, Nečitljivo 1+25 Radović Anton 5, Terčon 5, Pertot 5, Gruden Tomaž 5, Rojanec Mira 2, Nemec Fr. 10, družina Kakes 10, družina Caharija št. 151 - L 20, dr. I. M. Čok L 20.

Pola gdč. Savica Godina: Vladko L 100, Nečitljivo L 50, N. N. L 20, N. N. 10, N. N. 6, Stibel 10, Nečitljivo 10, Brstjančič 3, Jakob L 2.

Vsem cenj. darovalcem in nabiralkam srčna hvala!

Za isto podružnico daruje Zadružna zveza L 50.

Ob priliki jubileja «Edinosti» daruje g. Ludvik Jančič L 5 Šol. društvu. Srčna hvala! Rodoljubi posnemajte!

Ker se g. Rebula ni udeležil plesne prireditve «Zlatoroga», daruje mesto vstopnine L 25 Šolsk. društvu.

V počastitev spomina pok. Lucije Furlanove z Opčin so nabrali pogrebci v nedeljo L 89. Posojilnica in hranilnica daruje v spomin svoje zveste uradnice L 50! Fičev doda še L 5 za Šol. društvo.

Gospa Epple daruje L 5, g. Tuzar L 10 Šolsk. društvu. Mlekarska zadruga za Bistraški okraj daruje L 100 Šol. društvu.

Vsem darovalcem srčna hvala!

Posojilnica Skrilje — Dobrovlje daruje Dijaški kuhinji v Gorici L 50 in in Šolskemu društvu v Trstu L 50. Najtoplejša ji hvala. — Denar hrani goriška uprava «Edinosti».

Znanost in umetnost

«PRAVNI VESTNIK».

Edinost od 6. t. m. je prinesla oklic, ki ga je objavilo društvo «Pravnik» v Trstu ob zaključku 5. leta obstanka lista «Pravni Vestnik». Danes hočemo opozoriti naše čitatelje na vsebino zadnje številke leta 1925. tega strokovnega lista za pravoslovje in pravosodje. V članku: «Pravice do skupnih in občinskih gozdov in pašnikov in obči užitki («usi civici») v Julijski Krajini» razpravlja Dr. Matej **Pretner** o postanku in bistvu občih užitkov in analizira določila kraljevega odloka-zakona od 22. maja 1924., št. 751, o ureditvi občih užitkov ter prihaja do zaključka, da ne bi bila izvršitev določil tega odloka za nove province koristna, in zahteva, da se nekatera določila spremene z ozirom na tukajšnje posebne razmere. Članek je veleaktuelen in zanimiv ne samo za pravnike, ampak tudi posebno za prizadete v naših krajih.

Mnenju, da bi bilo treba navedeni odlok primerno spremeniti za uporabo v naših provincah, se pridružuje dr. Josip **Wilfan** v pismu naslovljenem na urednika strokovnega lista «La Corte di Appello» v Neapolju.

Dr. Rajko Šestan je končal svojo obširno in temeljito razpravo o privatno-službeni pogodbi po novem zakonu od 13. novembra 1924., št. 1825, in odnosnem postopanju. Tudi ta razprava je zanimiva in aktuelna z ozirom na veliko število zasebnih uslužbencev in nameščencev.

Za tekoče leto ima list že več člankov o aktuelnih vprašanjih, nadalmi so mu obljubljeni.

Mi še enkrat list kar najtopleje priporočamo, ker je v resnici potreben in koristen.

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMETIJ. DRUŽBA V TRSTU
ulica Torrebianca 19 Telefon 44-39

ima v zalogi:

Semena: zgodnjega nizkega in polvisokega graha iz Nemčije, rdeče okrogle in podolgaste redkvice, cvetočega karfijola, salatne pese, radiča, špinače, salatine, glavate solate, vrzot, ter raznega poljskega in vrtnega semena iz Nemčije.

Detelje in trave raznih vrst.

Posnemalnike: tvrdke «Mayfarth» za 130 l na uro.

Kmetijsko orodje in stroje. Slamoreznice, pluge in razno ročno orodje.

Umetna gnojila: Superfosfat, Tomaževo žlindro, kalijevo sol in amonijev sulfat.

Krme: Orehove tropine mlete in v kosih, koruzo, ptičjo krmo, klajno sapno itd.

Med. Naravni domači med na debelo in na drobno.

Cepljene trte in sadna drevesa kraškega izvora.

Naše slamoreznice znamke «Mayfarth imajo v zalogi:

V Sežani: v trgovini Goljevšček.

V Trnovem: Mlekarska zadruga, katera ima tudi v zalogi večjo izbero plugov znane tvrdke «Červinka in Čihak».

Tržaška kmetijska družba v Trstu
ul. Torrebianca 19.

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 18. jan. **Amsterdam** od 980.— do 1000.— **Belgija** od 112.— do 113.—; **Pariz** 93.— do 93.50 **London** od 120.37 do 120.40; **New York** od 24.70 do 24.80; **Španija** od 348.— do 353.—; **Švica** od 478.— do 480.—; **Atene** od 33.— do 34.—; **Berlin** od 587. do 592.—; **Bukarešt** od 11.— do 11.50 **Praga** od 73.30 do 73.70; **Ogrska** od 0.0345 do 0.0350; **Dunaj** od —.345 do —.351; **Zagreb** od 43.80 do 44.05.

Renečijske obveznice 67.50.

VALUTE:

1 rst; 18. januarja. **Avstrijske krone** od 0.0345 do 0.0350; **dinarji** od 43.50 do 44.—; **dolarji** od 24.65 do 24.80; **novci po 20 frankov** od 94.— do 97.— **funt šterling** od 120.20 do 120.40.

KRONE
po L 2.10 komad
Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komade
kupuje in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — uraraa
Trst, Via Mazzini 46

Kdor rabi
Pohištvo, šivalne stroje „Singer" in druge potreb. za stanovanje
naj si ogleda zalogo pohištva
G. BREINER
Trnovo pri Bistrici in Opatija
predno kupi kje drugje 808

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca 19, I. nadst.
Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje
po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje" na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.
Davek od vlog plača zavod sam.
Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.
Na razpolago varnostne celice (safe)
Uradne ure za stranke od 8½ do 13 in od 16 do 18
Ob nedeljah je urad zaprt.
Štev. telef. 25-67.
Najstarejši slov. denarni zavod

JAKOB PERHAUC
velika zaloga vina, žganja in likerjev
ustanovljena leta 1878
Trst, Via S. T. Xidias 6, telefon 2-86
Vedno v zalogi in po cenah izven vsake konkurence: pristen istrski tropinovec, kraški brinjevec, kranjski slivovec.
Lastni izdelki: šumeča vina kot šampanjec, šumeči istrski refošk, Lacrima Cristi in druga.
Specialiteta: Jajčji konjak in Crema marsala ter raznovrstni likerji in sirupi, kakor tudi PRISTNI MALINOVEC itd. (671)

KRONE po 2.10
plačuje 62
ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Velikanski dohodi dunajskega 865
- POHIŠTVA -
navadne in finejše vrste
ki se bo prodajalo po starih, nizkih cenah z 10% popustom
skozi ves mesec januar
Na drobno **Na debelo**
Največje jamstvo.
R. CAMPONOVO
Tel. 793 - Viale XX Settembre 33 TRST

Najvišje cene plačujem za
KOŽE
kun, zlatic, lisic,
dihurjev, vider, jazbecev, mačk veveric, krtov, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH
Trst, Via Cesare Battisti št. 10
II. nadstr., vrata 15 62
Sprejemajo se pošiljatve po pošti

Inserirajte v „Edinosti"

IZŠEL JE: Roman v treh delih
MOČ PRETEKLOSTI
Spisala V. J. Križanovska.
Iz ruščine prevedel IVAN VOUK.
Cena L 6·—, po pošti priporočeno L 7·40. V inozemstvo L 8·60 proti v naprej poslanemu znesku. - Roman je izdala in založila Tiskarna Edinost. - Prodaje: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20/I., - Knjigarna J. Štoka, Via Milano 37 in Žen. dobr. udruženje v Trstu, Nar. Knjigarna, Gorica, Carducci 7. - Kraigher Josip, Postojna.
Vezane v originalne platnice (cena L 16·—) se dobi v knjigarni ŠTOKA.

TISKARNA „EDINOST" v TRSTU
Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejimi stroji, črkami, Lynotype, stereotypijo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.
Ulica S. Francesco d'Assisi 20

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Glavnica in rezerve Dinarjev 60.000,000·—
Telefon: 5—18, 22—98
PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI
Glavnica in rezerve Dinarjev 60.000.000·—
Telefon: 5—18, 22—98
Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4%, na tekočih računih po 4½% vezane vloge po dogovoru. - Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.
Podružnice: GORICA, Brežice, Celje, Černomelj, Kranj, Logatec Maribor
Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo
Podružnice: Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split
Blagajna je odprta od 9½—12½, in od 14½—16 41